

הכרם

ניחוחות מבית היין

בטאון קהילת בית שמעיה

גליון 15 | תשרי תשע"ג

ואור
גניז לַפְּנִיָּה.
יְהִי סִתְרִי וְסִפְתִּי:
וְתַחַת צֵל כְּנָפֶיהָ.
תָּנָה נָא אֶת
מַחְצְתִּי:

(לֹדֵךְ אֵלֵי תְּשׁוּקָתִי)

ונתן לנו את תורתו

לדמותו של מרן
הגרי"ש אלישיב
זצוק"ל

04

דרכה של ישיבה

דעה והשקפה >>

משא מרן
ראש הישיבה שליט"א
בסיום מסכת יבמות

08

גדול תלמידי הגר"ח

רבותינו >>

ה"ברכת שמואל"
מרן רבי ברוך בער ליבוביץ
זצוק"ל ראש ישיבת קמניץ

36

בין הכרמים

דבר המערכת

זצוקלל"ה - תורה חגרי שק, על תופשי משוטיך ופורשי מכמורים מלחך וחובליך במים אדירים, מי ילחם מלחמתך וישוב לשערים כלי מלחמה אבדו ונפלו גבורים. הבאנו לפניכם את הספדו של מורנו ראש הישיבה שליט"א שנאמר בימי השבעה בהיכל בית המדרש. ויהיו הדברים לעילוי נשמתו הטהורה. "זמן שמחתינו", "ושמחת בחגך", פעמים שיש וקושי להם במצוה זו. עם ישראל, כל ראש לחולי וכל לבב דווי. שונאי ישראל מחוץ עומדים עלינו לכולותינו, ובריש גלי מצהירים על רצונם בהשמדת עמי"י רח"ל, ואומות העולם כמעט ואין פוצה פה ומצפצף. ומבית, שונאי תלמידי חכמים מבקשים בכל כוחם לואי ותנו לנו תלמידי חכמים וננשכם כחמורים. צרות רדפנו, והיוקר יאמיר. אמת קשה הדבר.

אך במדרש שיר השירים רבה: נגילה ונשמחה בך, רבי אבין פתח זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו אמר רבי אבין אין אנו יודעין במה לשמוח אם ביום אם בהקב"ה, בא שלמה ופירש נגילה ונשמחה בך בהקב"ה, בך בישועתך, בך בתורתך, בך ביראתך, - השמחה היא בקב"ה, השמחה היא בישועתו, השמחה היא שאין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים!

ושמחת בחגך!

"לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לעסוק בהן בדברי תורה" (ירושלמי פט"ו ד"ג)

ותקנו לנו באהבה מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון את יום חג הסוכות הזה. זמן שמחתנו:

בפרוס על עם ישראל ככלל ועל קהילתנו - קהילת בית שמעיה בפרט, ימי השמחה הבעל"ט. מעלים עלינו על ראש שמחתינו את הרב **רפאל חלואני** זצ"ל מבוגרי בית מדרשנו, בן תורה מופלא עובד ה' שנלקח מעמנו בדמי ימיו. אשר נתגלה מעלתו ביתר שאת וביתר עז בשנת מחלתו כשהוא רושם פרקי הוד בדרגות של עובד ה' ומקדש ה'. פרקים לזכרו במאמרים שלפניכם.

ומכאן תנחומים להוריו שיבלחט"א ומשפחתו וילדיו נ"ו וביחד עם כל עם ישראל נזעק אל ה'.

ותתמלא רחמים על כל אחינו בית ישראל הנפוצים בארבע קנפות הארץ. ובפרט על יושבי ארץ ישראל ועל יושבי העיר הזאת. ועל כל הקהל הקדוש הזה. ותרדם עלינו וצליהם. ותצילנו ותצילם מרעה ומרעב ומקוצור ומשבי ומבזה ומכל חטא. אמן

[תשלך לראש השנה]

עם ה' אבלים ודווים על הלקחו מעמנו נזר תפארתנו רבנו פוסק הדור הגרי"ש אלישיב

ונתן לנו את תורתו

דעה והשקפה
הספד מרן רה"י שליט"א
על מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל

דרכה של ישיבה

משא מרן רה"י
בסיום מסכת יבמות
כפר נופש מנוף - עכו

תכלה שנה וקללותיה

תקופה והשקפה
שו"ת אקטואלי בעיני השעה
מורנו המשגיח שליט"א

חתן תורה - חתן בראשית

מפי כתבם
מתורת רבני הישיבה
הגאון רבי יעקב פיין שליט"א

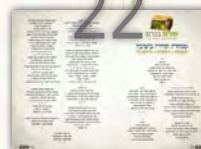
אהבת תורה בוערת

ניחוח היין
עובדות והנהגות מגדולי ישראל
מאת הגרמ"מ שולצינגר זצ"ל

שמחת תורה בישיבה

שורות בכרם
זמן בראי העט
איתמר והב

מרן ה"ברכת שמואל"

רבותינו
גדול תלמידי הגר"ח
רבי ברוך בער ליבוביץ זצוק"ל

יכתב ספר זיכרון...

מילות אחדות לרגל צאת
הספר "קרא עלי מועד"
לזכר הבה"ח אביאל טסה ז"ל

אבל יחיד

הרה"ג רבי רפאל
חלואני זצ"ל

שריגים

עיני חג הסוכות
מתורת בוגרי הישיבה

הכרם

בטאון קהילת בית שמעיה

גליון 15 | תשרי תשע"ג

יו"ל ע"י
**איגוד
הבוגרים**
שע"י ישיבת
בית שמעיה

תגובות והערות

בכל עיניי הבטאון יתקבלו בברכה
ת.ד. 631 בני ברק | טל. 03-5779911
© כל הזכויות שמורות

עיצוב גרפי ועימוד:
Fix
נ.א. 0527-140-139

ונתן לנו את תורתו

איתא בספרי - וזאת הברכה - ויאמר ד' מסיני בא - כשנגלה הקב"ה ליתן תורה לישראל הרעיש את העולם כולו על יושביו וכו' כיון ששמעו בבליים את הקולות נתקבצו כולם אצל בלעם, אמרו לו כמדומים אנחנו שהמקום מאבד את עולמו. אמר להם והלא כבר נאמר "ולא יהיה עוד המים למבול", אמרו לו הקול הזה מהו, אמר להם "ד' עוז לעמו יתן" ואין עוז אלא תורה וכו', אמרו לו אם כן "ד' יברך את עמו בשלום", וכעין זה בזבחים קטז' והסיום שם "מיד פתחו כולם ואמרו ד' יברך את עמו בשלום".

התגובה של אוה"ע צריכה ביאור, מה באו לומר בדבריהם? וכי באו לברך את עם ישראל? וצ"ע.

ונראה, כאשר אמר להם בלעם "אין עוז אלא תורה", לא היתה לאוה"ע, שום השגה והבנה במהותה של תורה, וכש"כ בהבנת "עוז" שיש בתורה, אבל הם ראו תופעה על - טבעית במתן תורה, ששים רבוא מישראל, אנשים נשים וטף, צעירים וזקנים - כולם כאיש אחד בלב אחד, בקבלת התורה. אוה"ע הבינו שבאופן טבעי דבר כזה לא יתכן. הרגשת אחדות של קהל כה גדול, בעלי טבעים ותכונות שונות - לא תיתכן בעוה"ז. מסקנתם היתה, שברכת השלום שהביאה מתן תורה, מוכיחה על ה"עוז" שיש בתורה.

גדולי תורה, מדרגות גדולות להם, יש מכונים גאונים- גאונים גדולים - מרן - שר התורה. יש מדרגה שמעל כל התוארים. איתא במדרש, ריש בחקותי - אם בחקותי תלכו - הדא הוא דכתיב חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. אמר דויד רבונו של עולם בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולדירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, הדא

שו"ע יור"ד סי' שדמ, סעי' א' - מצוה גדולה להספיד על המת כראוי, ומצותו שירים קולו, לומר עליו דברים המשבירים את הלב, כדי להרבות בכיה [וע"כ נהגו, להספיד בניגון של קינה] ולהזכיר שבחו וכו'. הספד הוא חיוב, וחז"ל החמירו על מתעצל בהספדו של אדם כשר [ש"ך שם ס"ק א']. ובשבת קה' ב' - אמר רב כל התעצל בהספדו של תלמיד חכם, ראוי לקברו בחייו, שנא' ויקברו אותו וכו' להר געש. מלמד שרגש עליהן ההר להרגן.

מאידך, יעויין יבמות עח' ב', העונש הגדול על שלא נספד שאול כהלכה. ונראה שבכלל זה, אף אם הספידו אבל ההספד היה "שלא כהלכה".

כולנו עדיין תחת הרושם של כבוד התורה, שחיינו אמש. מאות אלפים משתתפי הלויה, שהביעו את צערם על שלא זכינו, ואבדנו את ה"חד בדרא". ברם, לגשת ולדרוש דברי הספד, הרינו נרעשים ונפחדים. איתא בשו"ע שמחויב ההספד "להזכיר שבחו". מדרגתו ומעלתו הנם למעלה מהשגותינו, חוששני שבכל מה שנאמר [אם נאמר לפי השגתינו], נכשל ח"ו ב"נספד שלא כהלכה", המרחק בין השגתינו, למעלת מרן הנו רחוק! מאידך, חיוב ההספד היא הלכה, ועאכ"ו שעל "חד בדרא" החיוב גדול פי כמה וכמה.

"מרן ואורייתא חד הוא"

ב. מהאי טעמא, קיום ההספד לא יהיה בדיבורינו רק ביאור המציאות, אשר בעינינו ראינו והמציאות היא שתספיד.

בעיקר מכך - שהיו מכל הגילים והחוגים, זקנים וצעירים, ליטאים, חסידים, ספרדים, נשים - ואפי' חובשי כפות סרוגות. מה פשר תופעה זו.

הוא דכתיב ואשיבה רגלי אל עדותיך. ע"כ. כאשר דויד המלך חושב ללכת למקום פלוני, אין זו הליכה של רשות, ודאי זו הליכה של מצוה רבה, של הנהגת כלל ישראל, שמוטלת עליו. ברם, מציאותו הגופנית [רגליו] מוליכות אותו מעצמן, לבית המדרש, באשר גופו התחבר והתאחד עם התורה. זו מדרגת על, זה קיום - ישראל ואורייתא חד הוא.

לפני כשמונה שנים הוצרך הגרי"ש זצ"ל לעבור ניתוח, שבמהלכו הורדם. כאשר הגיעה השעה הקבועה לפנות בוקר, שבה היה קם לעסוק בתורה - מכשירי המעקב [לחץ דם, לב וכו'] התעוררו לפעילות ה"גוף" רגיל בשעה זו - להתישב ליד דף גמרא.

הנכד מספר, שפעם היה חלש מאד, עד שלא היה בכחו לרכוס כפתורי חולצתו - ומ"מ ישב ליד הגמרא ולמד ארבע שעות רצופות כהרגלו בנעימה, ובעיון. מה פשר דבר זה? רכיסת החולצה, היא פעולה שמחוצה לו. גופו שלומד דף גמרא - הוא עצמותו ממש. וזאת אשר זכה ע"י שנים רבות של עמל תורה, להתחבר לתורה, גופנית. ועליו יאמר, מרן ואורייתא חד הוא.

כל משתתף בלויה, התפעל לא רק מכמות האנשים, אלא

בפני התורה "עצמה" - מתאחד כל עם ישראל. ד' יברך את עמו בשלום !!!

ג. לכאורה, יש לשאול שאלה השקפתית, היאך אפשר לשבח מי שחי בדורותינו בשבח שנאמר על דוד המלך, הלא ידועה תשובתו של הגר"ח מוולוז'ין כאשר נשאל על מדרגת רבו הגר"א מווילנא, האם הוא במדרגת תנא [עיין מש"כ בשבחי הגר"א בהקדמה על סיפרא דצניעותא], וענה, אולי כרשב"א. והרי למעלה מרשב"א יש את הגאונים, האמוראים, התנאים, בית שני, כל בית ראשון עד דוד המלך, משיח ד', אין ערוך

למדרגות הנעלות זו ע"ג זו, ומה שייך להעתיק שבח של "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" לעובד ד' בדורנו.

אין הכי נמי, הוא דבר פלא והוא מפלאי תורתנו הקדושה. ביסוד הדבר, הרי שאלה זו מתעוררת כאשר אנו יגיעים להבין סברתם של אב"י ורבא, רב ושמואל ר"ע ור' טרפון, הלא התורה שאנו חייבים ללומדה, הוא להבינה! אין אנו מדקלמים, אנו

”
לפני כשמונה שנים הוצרך הגר"ש זצ"ל לעבור ניתוח, שבמהלכו הורדם. כאשר הגיעה השעה הקבועה לפנות בוקר, שבה היה קם לעסוק בתורה - מכשירי המעקב [לחץ דם, לב וכו'] התעוררו לפעילות ה"גוף" רגיל בשעה זו - להתישב ליד דף גמרא.

מתאמצים להבין את אב"י ורבא, להקשות מה שקשה, להסביר מה שמובן, לנו. וזוהי יגיעת התורה שיהיו ד"ת מחודדים בפינו, בעומק ההבנה, והוא פלא, כיצד אנו מתימרים להבין סברתם של ראשונים אמוראים ותנאים. משל למה הדבר דומה - לילד שהחל ללמוד חשבון ומתאמץ להבין משוואה מתמטית, הרי זו קריקטורה. ההבדל שבין הבנתנו להבנת קדמונינו, הוא גדול פי כמה וכמה, בלי שום יחס. למשל.

על תופעה פלאית זו - אנו מברכים כל יום אשר

בחר בנו - ונתן לנו את תורתו. לנו - לפי דרגתינו, לנו לפי הבנתנו. נותן התורה, נתן את התורה, שבכל דור ודור, בכל רמה שייך להבין דברי תורה, כערכו של הלומד, כאשר הוא יגע ומתאמץ, כך ניתנה תורה! כמו"כ ההתחברות לתורה שהיא חובה על כל יהודי, ניתנה לכל דור ובכל רמה. וזאת אשר זכה הנפטר, ביגיעו ועמלו הרב.

זכותו תגן עלינו !

מורנו ראש הישיבה שליט"א ומורנו הגר"ש פאלי שליט"א בהתיעצות אצל מרן הגר"ש זצ"ל

”והחי יתן אל לבו”

ד. יש חלק נוסף בהספד - ”והחי יתן אל לבו” התעוררות וחיוזוק מדברי ההספד, לחיים.

איתא במדרש רבה, על הפסוק בשיר השירים, היושבת בגנים - חברים מקשיבים לקולך השמיעיני. ז"ל - אף על פי שישראל עוסקין במלאכתן כל ששת ימים, ביום השבת משכימים ובאים לבית הכנסת וקורין קריאת שמע ועוברין לפני התיבה וקורין בתורה ומפטירין, והקב"ה אומר להן בני הגביוהו קולכם כדי שישמעו חבירים, ואין חבירים אלא מלאכי השרת, ותנו דעתכם, שלא תשנאו זה את זה ולא תקנאו זה את זה, ולא תחרו זה עם זה, ולא תביישו זה לזה. שלא יאמרו מלאכי השרת לפניו - רבונו של עולם תורה שנתת להם לישראל, אינן עוסקין בה והרי איבה ושנאה ותחרות ביניהם. ואתם קיימו אותה בשלום ! ע"כ.

מלאכי השרת באו בתביעה לקב"ה תנה הודך על השמים, שיתן את התורה למלאכי השרת. משה ניצחן בדברים [כמב' במסכת שבת] ברם, אם יש איבה שנאה ותחרות, הרי היא הוכחה שאין ישראל עוסקין בתורה. וא"כ הדרא טענתם הקודמת לדוכתא; תנה הודך על השמים. ואימתי זה נאמר "כאשר ישראל קורין בתורה ומפטירין" - עצם

העיסוק בתורה, אינה עדיין הוכחה שמחוברים לתורת ד', יש עוסקין בתורה בשביל כבוד, משרה, מעמד או מטעמי מסורת וכדו', ואזי יש שנאה תחרות קנאה ומביישין זה את זה.

כך דרכה של תורה; אמר רבי חייא בר אבא, אפי' האב ובנו, הרב ותלמידו, שעוסקין בתורה בשער אחד, נעשים אויבים זה את זה [פירש"י: מתוך שמקשים זה לזה, ואין זה מקבל דברי זה], ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה. [קידושין לב'].

כאשר מלאכי השרת אינם רואים כך - וח"ו היפך מכך, הרי זה הוכחה שאין ישראל מחוברים לתורה, למרות שכפי הנראה לעיני בו"ד קורין בתורה מתמידים ומפלפלים בה.

מתן תורה גרמה להתפעלות מאוה"ע ובע"כ הכריזו ד' יברך את עמו בשלום. הקב"ה נותן כלי, שמביא שלום. דוגמא מעין זו, ראינו בהסתלקות מרן הגר"ש זללה"ה.

נשיבה זאת אל ליבנו אנחנו וכל לומדי תורת ד' בכל אתר ואתר - ויהיה בזה קיום "והחי יתן אל לבו".

ת. נ. צ. ב. ה.

קהל הבוגרים וציבור בני הישיבה מוזמנים

להקבלת פני רבו

מוצאי יו"ט ראשון

בשעה 8:30

בסוכת הישיבה

דרכה של ישיבה

א. חובת העבודה בשמחה

פרשת כי תבוא, בפרשת התוכחה - "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך... תחת אשר לא עבדת את ד' א' בשמחה ובטוב לבב וכו'". רש"י פירש: בעוד שהיה לך כל טוב.

הרמב"ם פ"ח מהל' לולב, הלכה טו, ז"ל: "השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה, ובאהבת הא' שצוה בה, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו, שנא' תחת אשר לא עבדת את ד' א' בשמחה ובטוב לבב". ע"כ.

הרמב"ם פירש את הפסוק, שהוא תביעה. אנחנו חייבים לעבוד את ד', לא רק כמילוי חובה, אלא בשמחה ובטוב לבב. ואם לא, העונש הוא חמור כ"כ, עד שמביא לחורבן.

וצריך להבין, טעמא דמילתא.

הסבר לכך אנו למדים מפרשת החורבן, שאנו קורין בט' באב. בפרשת ואתחנן, כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם וכו' העידותי בכם היום את השמיים ואת הארץ, כי אבוד תאבדון מהר מעל הארץ וכו'. מה פירוש "ונושנתם"? ומה בא ללמדנו? וע' רש"י. הרב הירש זצ"ל, בפירושו על החומש, מפרש שהתורה, באה להסביר, כיצד זה יתכן שעם ישראל אשר שמע קול א' מדבר אנכי- לא יהיה לך, יכול להידרדר למצב של ע"ז ג"ע וש"ד. מפרש הרב הירש "ונושנתם" מלשון נהייתם "ישנים" האדם נמשל לעץ. עץ כל שנה מתחדש פורח ומלבלב. וכך העץ גדל, כל שנה. כאשר העץ "מתישן" אינו מתחדש, אינו מלבלב. ולאחר זמן מה נובל. תפוח, כאשר הוא על העץ, מחובר לעץ, לשרשים, הרי גדל ומתפתח. לאחר הקטיף, זמן

מה שומר על עסיסיותו. לאחר זמן מה הוא "ישן" מתחיל להצטמק, להתקמט. עם עבור עוד זמן, פינה אחת מרקובה- ואט אט, הרקב פושה בכל התפוח.

עם ישראל, יצא ממצרים, חוה קריעת ים סוף, מתן תורה, שמע קולו של ד'. לאחר מיכן, נכנס לא"י בנה בית המקדש. עלה שלש פעמים לרגל. שלוש פעמים בשנה, יראה כל זכורך את פני ד' א'.

סנהדרין בלשכת הגזית, משם יוצאת תורה לכל עם ישראל.

ולאחר כמה מאות שנים, בית ראשון חרב מפני ע"ז ג"ע וש"ד. הא כיצד? מה קרה? "ונושנתם"- קיום התורה והמצוות, היה כמילוי חובה. בלי השמחה הרעננות והחיות. אזי מתדרדרים, עד הדייטא הכי נמוכה.

האדם, הציבור "עץ השדה" דורש טיפול כדי לגדול נכון, השקיה, שמש וכו'. השמחה, הרעננות החיות, הם הטיפול הנכון, כדי להמשיך לגדול ולהתפתח.

ב. גדר השמחה

שמחה, אינה הוללות. שמחה, היא הרגשה פנימית, של הנפש והנשמה, כאשר במצבים מיוחדים מתפרצת לנגינה וריקוד. כמו"כ נייגון, יש בכוחו לעורר לשמחה. אבל עצם השמחה- היא הרגשה פנימית, עמוקה.

לפני כמה שנים, פגשני מחנך, אשר עוסק שנים רבות בחינוך נערי ישראל. פנה אלי, ואמר רצוני להחמיא, על תלמידי ישיבת בית שמעיה. אני גר בשכונת "אור החיים", הסמוכה לישיבה, ומתפלל ב"שטיבלעך". בתפילה אני פוגש בני ישיבה רבים: באמצע הזמן, בין הזמנים. תוך מעקב של זמן רב, שמתי לב ליחוד של בני ישיבתכם. בני ישיבות הגדולות,

נראים בדרך כלל עם מתח. אבל הבית שמעיה'ניקס, נראים תמיד, עם שביעות רצון, רואים "שמחה" על פניהם. מובן שהודיתי לו. כל ראש ישיבה אוהב לקבל מחמאה על תלמידיו. ואמרתי לו, שזו המחמאה הכי נכבדה וחשובה שקיבלתי על הישיבה.

קלע אותו מחנך, לנקודת "יסוד", בהנהגת הישיבה. בכל מיפגש עם רמ"ם, משגיחים ומשיבים, כאשר אנו דנים על נקודות תורפה אצל יחידים, או אצל חלק מהציבור- הנני מדגיש, שראשית לכל יש לדאוג שהבחור/הבחורים הנידונים יהיו ב"שמחה" ובמצב רוח טוב, ורק לאחר"מ אפשר לדון על הלימוד, יראת שמים, הנהגה וכו'.

ג. וטעמא מאי?

התשובה על כך, תלויה בהגדרת תפקידה של הישיבה. חובתו הבסיסית והראשונית של כל מרביץ תורה ומחנך בישיבה, להגדיר לעצמו, מה מטרתו בעבודתו. למה הוא צריך להביא את הבחור.

וודאי, שגם בני הישיבה, מיום עמדם על דעתם, צריכים לשאול עצמם, שאלה זו. כפי שהודרכנו מרביתנו. תפקיד הישיבה, לחבר את בניה לתורה ולהליכותיה. חיבור פנימי. חיבור של האישיות. חיבור שיחזיק לדורות ולנצח.

הדבר נעשה, ע"י הלימוד, השיחות, האוירה וכו' מיכלול הדברים שיש ב"חיי הישיבה". הישיבה אינה "בית אולפנא" ללימוד תורה. הישיבה, היא בית היוצר לנשמתם של בניה.

ודאי, שבמבחן התוצאה. מדרגות רבות לחיבור. כשם שאין פרצופיהם ודעותיהם שווים. כך גם התחברותם שונה. וכשם שבהבנת דברי תוס', אינם שווים.

זאת, לא ניתן לבצע בלא שמחה. להתחבר לנפשו ונשמתו, של בן הישיבה, אפשרי רק בהיותו במצב רוח של שביעות רצון, סיפוק ושמחה. מי שמריח מפיץ מרירות לסביבתו- יוצר ביצה, שאין עצי השדה, יכולים לגדול בה.

ד. על ג' יסודות

כיצד הנהלת הישיבה עובדת על שמחה? על שלושה יסודות, נבנה הבנין, ונזכירם בקצרה.

א. בראש ובראשונה, רמה לימודית. רמה, שדורשת מהבחור עמל והתמסרות, עד כלות הכוחות. הרמה היא בעיון ובהיקף. במשך השנה, תלמידיו עוסקים בעשרות סוגיות, שמודרכים להגיע להבנת לב הסוגיא, שממנה תוצאות לכל הפרטים. יחד עם היקף. אין עיון בלי היקף. אין היקף בלי עיון. לימוד מסכת יבמות, שלמדנו השנה, בעמל של הבנת דברי תוס' לעמקם (ולא מה שמקובל "רייד" ישיבת, שמרגיל את הלומד, לקרוא/לשמע דברי אחרונים, בקלות בלי מאמץ, וזאת בתירוץ, שהוא מקבל מושגים, ברם כך מתרגל לשטחיות) לימוד תורה ושטחיות, הנם תרתי דסתרי תלמידנו שמעו פעמים רבות, מה שקבלתי ממרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל, אודות הלימוד, דמיתקרי בקיאות.

התוצאה של שנות הלימוד בסגנון זה, היא שבוגרי הישיבה, הנם מהאברכים החשובים בכללי אברכים חשובים בכל קצווי ארץ. כולל בית הלל, כולל חזון איש בבני ברק, כולל הר"ן בירושלים כוללי עטרת שלמה ברחבי הארץ ועוד.

ב. שימת דגש על "בין אדם לחבירו". חז"ל לימדו אותנו במסכת קידושין: דרכו של לימוד נכון "נעשים כאויבים זה לזה" מתנצחים ומתוכחים, כדי למצות ולהבין. ולבסוף "נעשים כאוהבים". תחרות

נגיל ונשיש בזאת התורה
כי היא לנו עוז ואורה

בוגרי הישיבה וידידיה
מוזמנים להשתתף
יחד עם כל בני הישיבה

השתתפות בשבתות התורה

שתתקיים ברוב עם כמסורת הישיבה
במוצאי שמחת תורה

בהיכל הישיבה
שאו שערים - בשעה 9:00
בליזוי תזמורת שלהבת

עזרת נשים
במרכז הפיס - רמת אלחנן
ההקפות יוקרנו ע"ג מסך ענק

הבוגרים, לאחר היפגשם בכוללי האברכים, עם בני
ישיבה אחרים, מציינים תמיד את היסודות הבריאים,
שעליהם גדלו והתחנכו, ועד כמה יש להם תועלת בזה.

ח. יצירת קרקע עבור סלילת דרך

יסודות אלה: רמה לימודית, אווירה חברתית,
חיובית והשקפה תורנית- הם יוצרים את הקרקע,
שעליה צומחת, אישיותם של תלמידנו. כאשר
גדלים על בסיס מוצק וברור- בן הישיבה אינו מתות.
דרכו סלולה לפניו. וכך הוא מתקדם ועולה בתורה,
הנהגה ויראה, בס"ה של אישיותו.

ואזי הוא מלא סיפוק בעמלו- שיוצרת את
הרגשת השמחה.

ו. חיבור נצח לתורה ולחיי תורה

בסיעתא דשמיא, אנו חוגגים "יומא טבא" כד
שלימנא כל מסכת יבמות. זה הזמן שעלינו להזכר,
את העמל שהשקענו מתחילת המסכת.
את הקושיא של רע"א על צרת צרה,
עם הנסיונות השונים לתרצה, את
היסוד של הגר"ח באא"ח מאותה
נפילה, הראיות והקושיות על היסוד.
את הנסיונות להבין "קידושי וגירושי
חוץ" את האופנים השונים ב"זיקה".
יסודות, שלא היה לנו בהם שום מושג,
טרם פתחנו את מסכת "יבמות".

זה הזמן, להזכר את הלימוד
המיוחד, שהיה בישיבה, בשבועות
ההכנה ל"זמן מתן תורה", "ליל
החג" עם ה"חבורות", השיעור העמל
והשמחה הגואה. ולאח"מ - הסוגיות
של "תרומה", והסוגיות של "עגונות"
בפרקים האחרונים, עם השיעור כללי בחידושי רבינו
חיים הלוי, שנאמר בשבת קודש פרשת מט"ו, כאשר
בכל קטע וקטע מדבריו, מתגלים לנו יסודות נפלאים,
בכל הש"ס. וכל זה מתלווה עם קכ"ב דפים גפ"ת, אשר
חובקים הרבה גופי תורה!!!

כל העמל הזה, חיבר כ"א מאיתנו לחיבור נצח
ליבמות, לתורה ולחיי תורה. זוהי הרגשת הסיפוק
שיש לנו היום.

הדרן עלך מסכת יבמות!
ההדר של מסכת יבמות עלינו!
וזאת שמחתנו ביום זה!
נגיל ונשיש בזאת התורה!
כי היא לנו עוז ואורה!

לימודית שמביאה למתח חברתי, לאווירה חברתית
שכ"א מחפש להבליט עצמו על חשבון הזולת, אינה
"דרכה של תורה" ואינה תורה! "נעשים כאוהבים"
הוא המבחן לתורת אמת. (דיברנו על כך לאחרונה
בהספד על מרן הגר"ש אלישיב זי"ע)

הרבנים שליט"א בישיבה, משמשים בכך דוגמא
אישית. בני הישיבה, רואים את הרבנים מתנצחים
בהלכה בכל הלהט, מחדדים זה את זה בהלכה.
כאשר כל רב, מספר לחבירו על ידיעה חדשה, סברא
חדשה. בלי שום רצון להתבלט, ע"ח חבירו.

ג. חינוך להשקפה

המילה "השקפה", השתבשה בזמן האחרון, למושגים
שאינם קשורים לאורח חיים של תורה. כל בן ישיבה,
חייב לקבל מבט נכון על החיים. ועל מקומו ומציאותו
בחיים האלה. מה המבט הנכון, שאנו צריכים לראות
בו, את תפקידנו בעולם. בן תורה, ובמיוחד אברך פוגש
בחיי שאלות רבות ונסיונות שונים. כאשר, בדרך כלל
הוא מקבל את ה"השקפה" על כך, מעיתונים- סיפורים

כל בן ישיבה, חייב לקבל מבט נכון על החיים. ועל
מקומו ומציאותו בחיים האלה. מה המבט הנכון,
שאנו צריכים לראות בו, את תפקידנו בעולם. בן תורה,
ובמיוחד אברך פוגש בחיי שאלות רבות ונסיונות
שונים. כאשר, בדרך כלל הוא מקבל את ה"השקפה"
על כך, מעיתונים- סיפורים ואגדות- שמועות שונות וכו'.
ובמירב המקרים, התוצאה היא, חוסר "השקפה",
בלבול ותערובת משונה, של כל מיני דעות שונות.

ואגדות- שמועות שונות וכו'. ובמירב המקרים, התוצאה
היא, חוסר "השקפה", בלבול ותערובת משונה, של כל
מיני דעות שונות.

עולם הישיבות, אינו יתום! קיבלנו מרבתינו,
דרך והשקפה נכונה, אשר הישיבה וראשיה חייבים
להנחיל אותה לתלמידיהם. אם הישיבה, אינה
ממלאה את התפקיד, נמצאים מתנדבים רבים,
שבאים למלא את החלל! והתוצאות בהתאם!

ב"ה, ב"בית שמעיה" מוקדש לנושא זה זמן
ומחשבה רבה. ואף לאחר שעזבו את הישיבה,
קבוצות של אברכים באים מדי חודש להתרענן
ולקבל "יעד" בענייני השקפה על סערות החיים, על
בנין הבית וחינוך הילדים.

תכלה שנה וקללותיה החלה שנה וברכותיה

שאלה: היהדות החרדית בכלל, ועולם התורה בפרט, הוכה קשות בשנה שעברה עלינו. הקב"ה לקח מאתנו ראשי ישיבה רבים, שהרביצו תורה במסירות נפש, והעמידו תלמידים. כמו"כ נפטרו אדמו"רים ומנהיגי קהילות נכבדות וחשובות. והאחרון הכביד בהסתלקותו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל.

בני תורה צעירים נלקחו לבית עולמם, בהשאירם אלמנות ויתומים. מחלות קשות מכלות עיינים ומדיבות נפש, פקדו בתים רבים. מה המבט וההתייחסות לכל זה במבט של תורה?

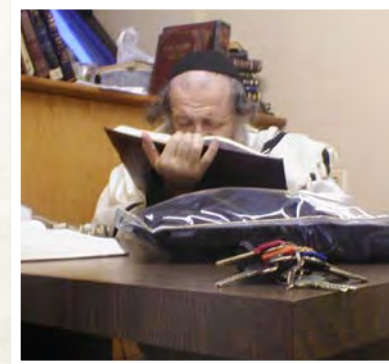
תשובה: יש להקדים, בזמן שהיה נביא ישראל ידע לתת את התשובות הברורות לשאלות אלו הן לציבור כולו והן לכל יחידי ויחיד. זה היה אחד מתפקידיו. מעת שפסקה נבואה, אפשר לתת אך ורק תשובה כוללת עפ"י כללי החכמה שהורו רבותינו ז"ל, וכמובן, לא תשובה פרטנית ליחיד.

אין מסגרת זו מאפשרת לפרוס את היריעה כולה. מה שאפשר הוא רק להזכיר ולעורר אי אלו נקודות.

דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקריה, הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות" ע"כ

צו ראשון להתחזק ב"ג עיקרי אמונה שמנאם הרמב"ם שהוא יסוד היהודי. אין מקרה בעולם הכל מיד ה' ואני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו, גומל טוב לשומרי מצוותיו ומעניש לעוברי מצוותיו [העיקר הי"א] כאשר בדרך כלל, ספונטנית, תולים את הצרות במאורעות טבעיים, ועסוקים בהשתדלות [המחויבת, לפי גדרי האמונה]. הנסיון העיקרי לאדם ולציבור הוא נסיון האמונה - ועל כן הוא החיזוק הנדרש.

ב. הרגש הטבעי של שומר תורה ומצוות ועאכו"כ של בן תורה: אני בסדר. הצרות הם באשמת רבים שנראים גרועים ופחותים ממני [כל אדם בטוח בזה!] אין זו דרכה של תורה.

א. הדבר הראשון, שעלינו לדעת ולא להסיח אותו מדעתינו הם דברי הרמב"ם הלכות תעניות פרק א' "ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן ככתוב עונותיכם הטו וגו', וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם. אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו

כל גדולי הדור הושו בזעקתם אודות נושא זה. מכשירי האלקטרוניקה על כל שלוחותיהם וגווניהם, הורסים כל חלקה טובה. הורסים חיי משפחה יהודים. ומורידים יחידים ומשפחות שאולה.

ודאי שבני תורה חייבים לשמור מרחק פי כמה וכמה, מאשר הזהירות מחיידקי מחלה. יתירה על כך יש להוסיף גדרים בהנהגות צניעות וקדושה בעיקר בבתים של אברכים בני תורה.

[יש דיעה הטוענת שהיות והרחוב כה פרוץ יש להתיר כל מה שאפשר, כדי למעט בנסיון. לא זו דרכה של תורה, הוראת חז"ל: בקעה מצא - וגדר בה גדר - יש להאריך בענין זה - ואכ"מ].

ב. הנהגת הקב"ה עם עמו נושא עוון, סולח ומיקל על העוונות. תנאי לכך: "לשארת נחלתו" למי שמשים עצמו כשירים. כלומר תיקון בבין אדם לחבירו הרבות וציבור. המחלוקות הרבות כאשר כל יחיד וכל קבוצה בטוחים בצדקתם, ומתיר להם לחלוק על האחרים, וכל דרכי הפגיעה במתנגד כשירים [הדברים ידועים ואין לפורטם מפני חילול השם]. בתירוץ שהיא מחלוקת לשם שמים, וכל כוונתו לקדש שם שמים

יונה הנביא שהיה בספינה שכל נוסעיה היו עובדי ע"ז והספינה חישבה להישבר אמר "פי ידע אָני פִּי בְּשָׁלִי הַסֵּפֶר הַגָּדוֹל הָזֶה עָלֵיכֶם". זו הדרך כ"א צריך לעשות חשבון נפשו, לפי מדרגתו. ויש בזה שתי נקודות.

א. הצרות באות לעורר להתריע וע"כ אינם באים לאלה שאין להם אוזנים לשמוע ולב להבין.

ב. ההשפעה השלילית של אנשים בעלי מדרגה, היא גדולה יותר. ברי הדעת, הקרובים למלך, נתבעים יותר. החובה שמוטלת עליהם - יתירה. והאריך בזה בנפש החיים להגר"ח מוואלז'ין.

ג. נוכל לציין במסגרת זו, אבות נזיקין שפגיעתן רעה.

א. על גילוי עריות ואביזריהו אמרה תורה "וְשָׁב מֵאַחֲרָיָהּ" אלוה' של אלו שונא זימה. הע"ז והנסיון של הדור, הוא הפקרות מוסרית מוחלטת ופריצת כל הגדרות. להוותנו יצה"ר מצא דרכים, שבהם חיידקי ע"ז יפרצו לתוך בתינו ממש בבתי החינוך, ישיבות וסמינרים, ובבתים הפרטים. וזאת ע"י מכשירי האלקטרוניקה השונים שנמצאים בכל מקום ע"י "היתרים" שונים.

בראש ובראשונה עמל תורה. עמל תורה פירושו מאמץ ויגיעה להבין את דברי הגמ' והתוס' והראשונים בהבנה ובידיעה ברורה ובהירה, בעומק הסברא. מאמץ לפענח צפונות רמב"ם קשה. עמל זה דורש מסירות מליאה של גוף שכל ונפש. והוא המחבר את הלומד לתורתו של הקב"ה. ריבוי המידע שזורם ללומדים היום פגע והחליש בעמל זה ועלינו להתחזק בעמלה של תורה כפי שהורנו רבותינו ז"ל.

צריך הלואאת אקספרס*

03-57-900-37 !

* **הלואאת אקספרס:** מסלול יחודי בגמ"ח הנותן פיתרון לסוכר הגמורים הקטנים לצרכים יומיים - הלואאת מיידית מראש למחר, הישר לחשבון הערש שברשותך, ללא קשר להלואות קיימות. (כרך במיליון טופס חד פעמי)

מלב רע שהוא שורש לקנאה תחרות ושנאה ואמר שלמה המלך משלי פרק ד "מִכָּל מְשֻׁמֵּר נֶצַח לְבָבָּ כִּי מִמֶּנּוּ תִצְאֹת חַיִּים" ככל שנרבה בזה נבנה חברה של בני תורה כרצון ה'.

ד. מובן שאין חובתנו להתחזק רק בסור מרע אלא גם בחיזוק בעשה טוב יש לחזק את העיקר הגדול שהכל תלוי בו והוא תלמוד תורה כלשונו של הרמב"ם ריש הל' קריאת שמע. ובראש ובראשונה עמל תורה. עמל תורה פירושו מאמץ ויגיעה להבין את דברי הגמ' והתוס' והראשונים בהבנה ובידיעה ברורה ובהירה, בעומק הסברא. מאמץ לפענח צפונות רמב"ם קשה. עמל זה דורש מסירות מליאה של גוף שכל ונפש. והוא המחבר את הלומד לתורתו של הקב"ה. ריבוי המידע שזורם ללומדים היום פגע והחליש בעמל זה ועלינו להתחזק בעמלה של תורה כפי שהורונו רבותינו ז"ל.

הנוהג שמסתמכים על דעת אחד מן הגדולים [שבדרך כלל, גם זה אינו בדוק] ומכוח זה הותרו כל איסורי תורה, כולל ביזוי תלמידי חכמים אשר על עוון זה התריעו חכמים שאין רפואה למכתו וכבר אמרו שזו כנראה למחלה הידועה שאין לה תרופה. חייב להפסק מידית כי בשעת חירום אנו!

סיכום הנקודות:
א. התחזקות ב"ג עיקרי אמונה
ב. התחזקות בסור מרע ועשה טוב תוך שימת לב לדברים המיוחדים לציבור ולכל יחיד.

ולאחר כל זאת להפיל תחינה לפני בורא עולם. תפילה לפי גדרי ההלכה תפילה מתוך הכנעה לבורא עולם אשר בידו נפש כל חי. תפילה תוך כובד ראש ורצינות. יש מקום לקבוע זמן לתפילות מיוחדות כגון פרקי תהילים וכדומה אבל לזכור שתפילה היא עבודה שבלב ולא לעשותה כמלומדה. אשר מלבד שאינה מועילה הרי היא גוררת עונש כמבואר בדברי הנביא.

יהי רצון שנזכה שיאמר ה' לצרתנו די לצרות הכלליות והפרטיות.
תכלה שנה וקללותיה ! תחל שנה וברכותיה !

בקנאותו ומלחמתו. "לשם שמים" צריך להיות בטוח שאין לו שום נגיעה ורווח כספי. "לשם שמים" היו איש מוסרי לומד מוסר יום יום ומעביר כל מעשיו תחת שבט בקורת נוקבת. ואחר כל זאת, אולי ואולי.

הנוהג שמסתמכים על דעת אחד מן הגדולים [שבדרך כלל, גם זה אינו בדוק] ומכוח זה הותרו כל איסורי תורה, כולל ביזוי תלמידי חכמים אשר על עוון זה התריעו חכמים שאין רפואה למכתו וכבר אמרו שזו כנראה הסיבה למחלה הידועה שאין לה תרופה. חייב להפסק מידית כי בשעת חירום אנו!

זה לשון החזון איש בספר אמונה ובטחון

פרק ב' אות ג' "ובודה טעמים ונמוקים אשר בשקר יסודם כדי להצדיק את מעשיו, עוד מתחכם להוסיף ביאורים חדשים לבקרים, שכל מה שמתחלה נגד רעהו הוא לשם שמים וע"פ תורת המוסר, ומשלה את עצמו להאמין כן, ומטעה גם זולתו קטני הדעת או אוהבי קטנות, ועל הרוב מתלקטים סביבו רודפי מריבה וחובבי רכיל והשטן מפיל שלו' ביניהם ונבנה על ידם מבצר קיים של קטנות ומריבות, לשון הרע, רכילות, שקר, שנאת חנם, מאריכי ימים ושנים, ואינו מן הנמנע להפגש בגורל הרע הזה גם בעמק רוחני לגמרי, באופנים מיוחדים, ובמקרים מעורפלים, וכל סדרי מחלוקת מתנהגים גם אצלם במשמר הנהוג דבר דבר על אפנו"ל"

ג. יש לציין לטובה ולזכות לעם ישראל ריבוי ארגוני החסד ומעשי החסד שודאי עומד ויעמוד לנו בשעת הדין. ברם יש להוסיף את המשנה מסכת אבות פרק ב "אמר להם צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם רבי אלעזר אומר לב טוב" לב מרגיש את השני כואב את כאב הזולת חושב עליו מחשבות טובות ושמוח בשמחתו עלינו להתרחק

מפי כתבם

מתורת רבני הישיבה שליט"א

הרה"ג רבי יעקב פיין שליט"א
ר"מ הישיבה

חתן תורה - חתן בראשית

כ' בטור או"ח סי' תרס"ט דבשמיני עצרת שמחין בגמרה של תורה, ויסודו מהאור זרוע בה' סוכה ולולב [ומובא נמי בהג"ה אשר"י סוף מסכת סוכה], ועי' בדרכי משה שם, והמקור הוא ממדרש שיר השירים [א,ט], דשלמה המלך אחר שקיבל חכמה עשה משתה, א"ר אליעזר מכאן שעושין סעודה לגמרה של תורה, וצ"ב בזה, דהנה יש חתן תורה ויש חתן בראשית, ועי' בדרכי משה שם שהביא את לשון האו"ז וז"ל

שהמנהג שאותן שאותן שקונים חתן תורה וחתן בראשית המה עושים סעודות גדולות לכבוד התורה וכן מצינו בשלמה המלך שעשה משתה ושמחה לעבדיו לאחר שלמד חכמה, ע"כ, וצ"ב מה השייכות של חתן בראשית לשמחה שעשה שלמה, דהרי הוא עשה השמחה לאחר שסיים לקבל החכמה, והחתן בראשית הוא עדיין לפני שלמד.

ולפי"ז עולה שבין החתן תורה ובין החתן בראשית יסודם חד, שהרי כל השמחה בחתן תורה זה על ההמשך וזה היסוד של חתן בראשית, ולמעשה הם הוו ממש חד, שיש ביד את הסיום שעל ידו אפשר להתקדם הלאה, וכלל אין זה ב' דברים אלא ממש חד, וא"כ צ"ב מדוע באמת זה מתחלק לב' אנשים,

אמנם הנה זה ברור שהי' צריך כאן ב' עליות כיון שזה ב' ספרים, ואלא מאי נקשה מדוע לא יעלה אותו אדם לב' העליות, אמנם זה כבר הביא במשנ"ב מהא"ר והפמ"ג שאין לעלות אותו אדם גם לח"ת וגם לח"ב, והטעם פי' בבכורי יעקב משום שנראה שהס"ת הראשון הי' פגום, ונראה דבאמת בל"ז הי' לכתחילה ענין מיוחד שיעלו אותו אדם.

ובזה א"ש יותר מש"כ בטור דאין להפסיק בין ח"ת לח"ב כדי שלא ליתן פתחון פה לשטן שיאמר שמסיימין ולא מתחילין, וזה תמוה דמה"ת שיקטרג כך, דגם בשביל לקטרג צריך שיהי' יסוד לדבר, ומה"ת

השייכות בין חתן בראשית לסעודה לגמרה של תורה. **ונראה** בזה, דהנה צ"ב בכל הסעודה והמשתה שעשה שלמה המלך, דוכי היה שש ושמח על מה שנהיה חכם, הלא פשוט דשמחתו לא היתה על עצם זה שנהיה חכם בתורת מטהר בפ"ע, אלא שמחתו היתה ע"ז שיש לו כעת כלים גדולים להתעלות יותר

שנצטרך "מיד" להתחיל, דמה השייכות בין הסיום לבין ההתחלה, אמנם לפימשנ"ת א"ש שהם באמת חד ואם אין מחברין ביניהם הרי"ז מקום לקטרג,

ויותר נראה, דאם אין מתחילין מיד הרי נראה שהשמחה בסיום היא ע"ז שסיימו וכביכול נפטרו מזה, ואין זה שמחה על מה שיש כלים להמשך, וזה מה שיהי' לשטן פתחון פה, ומה"ט מתחילין מיד, **והדברים** נוגעים לא רק בשמחת תורה אלא למעשים בכל יום, כשאדם משיג איזו התרוממות כגון דבר שקיימו בשלימות גמורה, הרי מה שמוטל על האדם זה שמיד עם הכלים האלו שהשיג להשתמש איתם להתרומם עוד יותר, ולא להתיישב לנוח, כיון שההתרוממות של אדם מלבד מה שהיא מטרה בפ"ע, הרי בעיקר מה שצריך זה "מיד" להתרומם עוד יותר כיון שיש בידו כעת יותר כלים, וכל דרגה שזיכו לה הרי צריך מיד להמשיך לעבוד עם זה על דרגה יותר גבוהה, ואין לדבר סוף, ואמנם זהו נגד טבעו של האדם, שטבע האדם הוא שלאחר שסיים ענין בשלימות מיד רוצה לנוח וליהנות מההשיגים, ולא זו הדרך, אלא הכלים שקיבל מחייבים אותו מיד להתרומם יותר ויותר,

וכגון במוצאי יוה"כ, הרי כמשך היום הקדוש מתרוממים לכאלו דרגות, וברור שבמוצאי היום כל אחד מחזיק בידו "כלי" עצום שעמו הוא יכול להתרומם הלאה, ואין יתכן הדבר שיש כאלו שלא לומדים במוצאי יוה"כ, הרי עד למחרת לא ישאר ביד כלום, וצריך באותו ערב מיד להמשיך עם הלימוד ולהשתמש עם כל הכלים שזכו באותו היום,

הגאון ר' איצ'לה מוולוז'ין לקח את הנצי"ב לחתן, ובשעתו היו כאלו שלא הבינו את פשר הדבר, שהיה נראה שיש בחורים יותר מופלגים מהנצי"ב, והנה הגיע מוצאי יו"כ מיד לאחר תפילת מעריב, עלו כל בני המשפחה לביתו של ר' איצ'לה לשמוע הבדלה, והנצי"ב איננו, חיפשוהו ולבסוף קורא ר' איצ'לה לבני הבית ומראה להם את הנצי"ב יושב בחדר אחרון ולומד שם, שאלוהו מה עם הבדלה, וענה שהוא כבר לאחר הבדלה, דהיינו שעד שהספיקו לחזור מהישיבה הוא כבר היה אחרי הכל באמצע תלמודו, ואמר להם ר' איצ'לה שכעת יבינו כולם כמה צדק במה שלקחו לחתן.

והנה וכי לא יכול היה הנצי"ב לחכות עוד כמה רגעים להשתתף עם כולם, אמנם ברור שבמוצאי יוה"כ יש ענין מיוחד לאחר שמחזיקים ביד כזה כלי כמו "יום הכפורים" הרי צריך "מיד" להשתמש עם זה להתעלות הלאה והלאה,

ובזה היסוד שכמה שיותר כלים כך זה מחייב יותר וכך צריך יותר להתרומם, הרי יש בזה דבר נוסף, דיעוי' בב"מ סז: ברש"י ד"ה וצורבא מדרבנן, כ' רש"י וז"ל "וצורבא מדרבנן שצריך לישר דרכיו ולהתקדש אף במותר לו", ועל סמך דברי רש"י אלו קיים פסק מענין של הדבר אברהם, שהנה בזמן השואה כידוע היה מצב רעב נוראי בגיטאות, ובגטו קובנא היה הגאב"ד בעל הדבר אברהם, ובזמן מסוים התפרסם בגיטו שהדבר אברהם התיר מחמת המצב לאכול בשר של סוסים, והיה שם בחור ישיבה תלמיד ישיבת לומז'א, וגר בגיטו עם אמו, וכשבא לאמו לבשר לה שיש היתר של הרב לאכול בשר סוסים, שאלתהו האם הוא שמע את זה בעצמו מהרב או שזה רק שמועות, כי איננה מאמינה שהרב התיר, ואמר לה שאמנם רק שמע שמועה, אך הוא ילך לרב לשאול אותו, ומיד נכנס לדבר אברהם ושאלו האם זה נכון שהתיר, וענה לו שאמנם התיר, אך "אתה בן תורה, ולבני תורה ח"ו לא התרתי", וזה לכא' דבר שעל פניו נראה תמוה, וכי יש שני תורות, יש תורה לבני תורה ויש תורה למי שאינו בן תורה,

ומה שעולה מזה, שאכן כן, יש דברים שמותר לכולם ולא לבני תורה, בן תורה לא שואל רק האם מותר או אסור, אלא גם האם ראוי לעשות כן, ואצל בן תורה לא כל מה שמותר רץ לעשות, זה הנהגה השייכת רק למי שאינו בן תורה, שאם רק מותר מיד רץ לעשות זה.

והביאור הוא שמי שעמל בתורה לא רק מתרומם לדרגה אחרת, אלא יש לו כלים ביד שאיתם יכול וחיוב לעבור את העולם הזה בצורה אחרת, וזהו יסוד היסודות של "בן תורה",

ויסוד הדברים נמצא בנצי"ב, דהנה בתחילת פרשת קדושים הביא הנצי"ב [בהעמק דבר] את דברי הרמב"ן "קדש עצמך במותר לך", ואח"כ הקשה דהנה כתוב בפסוק שם "דבר אל כל עדת בני ישראל", והקשה הנצי"ב מדוע כתוב אל "כל", הלא בכ"מ בתורה כתוב דבר אל בני ישראל, ומדוע כאן כתוב אל "כל", ופי' הנצי"ב שזה ציווי על כל אחד לפי דרגתו, ומי שהוא נעלה יותר הרי הוא מחוייב להתקדש יותר מעיקר הדיון, ואין זה רק הידור, שלכל אחד זה ציווי אחר, דהיינו שבאמת מי שהוא אינו בן תורה הוא מצווה פחות, ומי שהוא "בן תורה" הרי הוא מצווה יותר להתקדש מעיקר הדיון, וחויבו הוא משום שבאמת יש לו כלים יותר ביד שאיתם יכול עוד יותר ועוד יותר להתרומם.

ענייניו ועמליו בשומרו התורה

ורוצה להתחיל לומר משהו, איזו קושיא, הבנה וכדו', מיד, כאשר רק מתחיל להגיד את הגמרא, הרידב"ז - כמו שיכור הרואה בקבוק יין - מיד ממשיך לומר בע"פ את המשך דברי הגמרא, וכבר לא רואה את זה שלפניו, אומר ואומר... וכך היה יכול להגיד עשרות דפי גמרא בעל פה, ברצף אחד.

רב אחד סיפר שפגש את הרידב"ז באנגליה, כשישב הרידב"ז בתחנת רכבת וחיכה לבואה של הרכבת. המספר (שהיה אז רב צעיר באנגליה ובסוף ימיו חי בירושלים) סיפר, שכאשר ראה את הרידב"ז מיד התיישב לידו, והתחיל לומר שיש לו קושיא במסכת יבמות...

הרידב"ז רק שמע ממנו את המילים הספורות הללו, ובהתרגשות עצומה אמר, ספק להשוואל ספק לעצמו: 'מסכתא יבמות... יבמות... בוא ונראה קודם מה כתוב שם במסכת יבמות, אחרי זה נשמע את הקושיות'... ומיד

התחיל הרידב"ז לומר יבמות בעל פה...

הרידב"ז יושב בתחנת הרכבת, עם עיניים עצומות וכולו להבים, והוא אומר את הגמרא, אומר את הרש"י, ואומר את התוס'... דף אחרי דף. כך את

ששונה יין, עוד בקבוק ועוד בקבוק... אבל פתאום, אתה צריך לישון. אדם גם צריך לישון, אחת, שנים, שלש בלילה - כל אחד כפי מה שהוא, כבר לא יכול יותר וזקוק לשינה. אז בוולאז'ין שהספסלים רחבים, יש מעלה גדולה, כי ברגע אחד אתה נשכב על הספסל, ומכיון שהספסל מספיק רחב, אתה יכול לשכב עליו, לישון מעט, להתעורר,

אך לרגע ליטול ידים ו... מיד להמשיך ללמוד. אבל במיר זה לא כך, שם הספסלים צרים, ממילא אי אפשר לשכב לנוח על הספסל בבית המדרש, אלא צריך ללכת לאכסניא, וזה לוקח זמן - ללכת הלך וחזור...

"עדיפה, איפוא, ישיבת וולאז'ין, שבה הספסלים רחבים..."

אהבת התורה של הרידב"ז!

זכיתי לשמוע מפ"ק של מרן

הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, שכאשר אדם היה מתחיל לדבר עם הרידב"ז בלימוד באיזה ענין, לדוגמא, הוא מתחיל לומר "הגמ' אומרת בפסחים דף ד' ע"ב דכו"ע חמץ משש שעות ולמעלה דאורייתא..."

מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל

עובדות וסיפורים של אהבת תורה בוערת, שקידתה ועמלה עד כלות הכוחות, מחיי רבותינו גדולי הדורות זיע"א, שסופרו בספריו של הגאון רבי משה מרדכי שולצינגר זצוק"ל, בעל "משמר הלוי", ויהיו הדברים לעילוי נשמתו.

"שמעתי שהספסלים בוולאז'ין רחבים יותר!..."

מרן הגאון רבי זליג ראובן בנגיס זצ"ל, שנולד בשנת תרכ"ד, סיפר, שבצעירותו, לפני היותו 'בר מצוה', כאשר הגיע הזמן שהיה צריך לנסוע לישיבה ללמוד, התעורר דיון בבית לאיזו ישיבה לנסוע.

אמנם בזמנו לא היה מבחר גדול של ישיבות כמו בימינו, אבל בכל זאת השאלה היתה, אם לנסוע לוולאז'ין או למיר. אלו היו שתי הישיבות שעמדו על הפרק.

ומה היו הצדדים לכאן ולכאן? - הרי בחור שקדן ומתמיד, לא משנה באיזו ישיבה הוא לומד. בחור שקדן, היכן שהוא בא, הוא שם את הסטנדרט והוא לומד, ולומד ולומד...

אין לנו מושג בכלל מגדלות של יהודים מדור אחד לפנינו,

על אחת כמה וכמה משני דורות לפנינו. ובודאי שלא נוכל להעריך את אביו של מרן הגר"ז בנגיס, רבי צבי. מדובר ביהודים שלא ידעו שום דבר מהווי העולם, ישבו בעיירות בליטא ולמדו, זה צבר בלימודו ארבעים וארבע פעמים ש"ס בימי חייו, וזה צבר

חמשים וחמש פעם, וההוא ששים ושמונה פעם... כך היו נראים יהודים של פעם, בפולין ובלטא. אנשים שהתהלכו בפשטות, עם הקסקטים על הראש, והיו עמוסים בתורה וביראה. היית יכול לדבר אתם בכל התורה כולה, והם ידעו.

ואגב, על יהודי כזה, כאשר כתב מרן הגר"ז בנגיס את שם אביו בדף השער של ספרו "לפלגות ראובן", הוא לא כתב עליו תארים מתארים שונים. רק זאת כתב עליו 'בלאאמו"ר התמים ר' צבי'...

ואז, באותה תקופה, עם כאלו מושגים, מדבר הילד הזה, בן שנים עשרה, עם אביו לאיזו ישיבה לנסוע, אם למיר או לוולאז'ין. על איזה צדדים הם דיברו?

סיפר מרן הגר"ז בנגיס, שדיברו בזה רק סברא אחת. אביו אמר לו: 'תשמע, חושבני שוולאז'ין יותר טוב, כיון

שמעתי שבישיבה בוולאז'ין הספסלים רחבים יותר'...

והוא הסביר לו: "אתה יושב על הספסל ולומד, וכבר שנים עשרה בלילה, אחת בלילה, ושנים בלילה, ואתה רוצה להמשיך ללמוד, כמו שיכור

מרן הגאון רבי זליג ראובן בנגיס זצ"ל

תשרי
תשע"ג

21

שורות בכרם

זמן בראי העט • איתמר והב

שמחת תורה ביעיבה השמחה - התורה - והיעיבה

א.

כל השנה,

היא בוערת, רוחשת,
אחת לשנה, היא רועשת וגועשת.
לאורך השנה, מידי פעם, היא מבצבצת,
בשמיני עצרת - היא מתפרצת.
פִּלְפֶּה רותחת היא גועשת,
חיה, מוחשית, סוערת
ורגשת.

"שמחת תורה ביעיבה" -

"מציאות", בלתי ניתנת לתיאור והשגה.
וכי ישנה עט תיטיב לתאר שמחה ללא הפוגה?
או, האם ניתן להגדיר במילה,
מעגל סוחף שאין לו סוף והתחלה?
הכי, האפשר לעשות זאת בשורה,
כלום שייך להפשיט השמחה להגדרה וצורה?
ובכלל, האם קיים דף שיוספוג את השורות והמילות,
האם בכח הדף להכיל ולהביע
שמחה פורצת גבולות?

אפס, כי אין בנמצא,

לא דף, לא עט, ואף לא נוצה,
לא מילה או שורה, ואף לא תיאור והגדרה,
כי אין בכח אלפי מילים וביטויים שחוקים,
להגדיר או לתאר שמחה
מרקעת שחקים.

אולם,

מה שלא יעשה העט - תעשה העת.
מה שלא יעשה הביטוי - יעשה העיתוי.
מה שלא תבטא המילה - תבטא התהילה
מה שלא תשיג השורה - תשיג השירה.
כי השמחה, בזו העת, בזה הזמן,
מטיבה לבטא את עצמה
במהות השירה אדירת העוצמה.

ב.

והשירה,

פורצת מלב הציבור,
עת שערי ההיכל נושאים ראשיהם,
ו"פתחי עולם" - דלתי ביהמ"ד - נושאים,
והספרים נושאים בידי רמי"ם -
נושאים אשר על העדה,
מלווים בכרכור, פיזוז, ורקידה.

וההקפות,

ממשיכות מאשתקד, והציבור ממשיך בריקודו,
ושיר תהילה בפיהם נושא -
"ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו..."
"...והבדילנו מן התועים... והבדילנו..."
זה "והבדילנו", כאן,
בין כותלי הבית הגדול והקדוש הזה,
"הבדילנו" חד, ברור, ידוע ומוגדר,
אכן כן; "והבדילנו" - ונתן לנו תורת
אמת... וחיי עולם...

וכך, בעוד המעגלים חגים ללא הרף והפוגה,
ו"השמחה" מרקיעה מעבר לכל דמיון והשגה,
השאיפה האחת - שאיפת הכלל והפרט כאחד -
פורצת באחת מעמקי הנפש,
עובר דרך הגיון הלב ותבונות השכל -
"אחת שאלתי מאת ה'... אותה אבקש..."
שבתי בבית ה' כל ימי חיי..."
וכאן, בהיכל הישיבה, בין יושבי ביהמ"ד הזה,
ה"שבת", אף הוא במשמעותו והגדרתו,
"שבת" - אמת. "שבת" - מהות.
"שבת" ישיבתי...
"לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו..."

וכך, השירה,

שירת נצח, לרגע אינה פוסקת,
ממריאה לגבהים, מרקעת שחקים ונוסקת - - -
אכן, מה שאין בכח השורה - יש בכח השירה.
ומה שלא ישלים הרעיון - ישלים הדמיון.

ג.

שערי ההיכל, שוב נושאים ראשיהם,

מלך הכבוד בהיכלו, כולו אומר כבוד.
ספרי התורה, שבים למשכנם בליווי שירה אדירה,
ועתה את מקומם תופסת - הגמרא...
התשוקה שלאורך השנה, בנפש פנימה אצורה,
פורצת עתה מהלב, ומופשטת למציאות וצורה -
לרקוד עם הגמרא!
כך, כפשוטו.

וראש הישיבה, מוקף מאות תלמידים,
ידיו כאבוקות, זרועותיו כלפידים,
פניו כשלהבת יוקדת,
ובין ידיו הגמרא מרקדת.

והגמרא, - כמו יש בה רוח חיים - מרחפת,
נישאת אל-על, בכנפיה על הציבור חופפת,
את עמודיה ודפיה פורשת בחן,
כאומרת: שאוני בידכם, שאוני בלבכם -
אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו...
והשמחה, זו הבוערת כל השנה,
פורצת בשירה, סוחפת במנגינה -

"נגיל ונשיש בזאת התורה

כי היא לנו עוז ואזרה..."

והשמחה, מגיעה לשיאה, בגאון ושאון,
והעניינים, עיני רבנן ותלמידהון,
מאירות, בהגלות נגלות אור יקרות,

עת נישא, ספר היסוד, אבי החידושים, בעל הסברות
- "חידושי רבנו חיים הלוי"
והספר, הלא יש בו "רוח חיים"...
מרקד הוא, על חידושי, מהלכיו וסברותיו,
כי החידוש, טעמו אינו מתפוגג - - -
האח, לו רק היה כאן ר' חיים, הרי שהיה מתמוגג...

וכך השמחה, מאחדת ומאגדת,

מתמדת ומהדהדת, שובת נפש, כובשת לב,
והידיים, יד אל יד, כתף אל כתף, לב אל לב,
כאיש אחד בלב אחד ותקוה אחת -
"לשנה הבאה בירושלים הבנויה..."

אשרי עין כל אלה ראתה,

זו השמחה, זו התורה,

ושניהם יחד - זו הישיבה.

הדי השמחה, עודם מהדהדים בהיכל הישיבה,
וכמוה, כשמחת בית השואבה,
שמשם שואבין - לכל השנה.

כל השנה היא בוערת,
אחת לשנה היא מתפרצת,
אחת לשנה - לכל השנה.

רבותינו

קברניטי הישיבות ומאירי דרכם

ברכת שמואל

רבי ברוך בער ליבוביץ זצוק"ל
ראש ישיבת כנסת בית יצחק - קמניץ

מתולדותיו

נולד בערך בשנת תרכ"ג, לאביו הר"ר שמואל דוד ליבוביץ זצ"ל, שהיה ממקורבי "בית הלוי", שהיה באותה עת, הרב בסלוצק, מילדותו חינוכו אביו לאהבת תורה, וליגיעה בתורה. ספרו אשר ערך לדפוס בשנה האחרונה לחייו, קרא על שם אביו "ברכת שמואל", לקיום מצוות כיבוד אב לאחר מיתה, וכהכרת הטוב על שהנחהו בדרך האמת.

מילדות הצטיין בשקידה ובאהבת תורה. עוד טרם היותו לאיש, בגיל יב, חידש חידושי תורה על דרך החריפות והפלפול. ואף היה דורשם ברבים. כבן טו-טז נסע רבי ברוך בר וולוז'ין, כאשר באותה עת הגר"ח זצ"ל, היה מראשי הישיבה. מיד בתחילת בואו, הרעיש את לומדי הישיבה, בחידושי שואמרו על דרך הפלפול. אולם, זמן קצר אחר בואו, התקרב לגר"ח, ושינה את כל שיטת לימודו. כפי שנמסר, היה לו ספר שלם חידושי תורה, על דרך הפלפול, וכשהתקרב לגר"ח, גנז את הספר לנצח.

שנים אחדות למד בוולוז'ין. נשא את בתו של

הרב מהלוסק. שנים אחדות לאחר נישואיו, נפטר חותנו ומילא מקומו כרב. ברבנות, היה אהוב על בני קהילתו, שונא בצע מוחלט, רך כקנה ביחסו לבריות וקשה כארז, כאשר היה נצרך לשמירת תורה ומצוות. בהלוסק יחד עם רבנותו הקים ישיבה. הגאון רבי אייזיק שער זצ"ל, שלאחד זמן היה חתנו של הסבא מסלבודקא, ולאחר מיכן ראש ישיבת סלבודקה-היה תלמידו, באותה עת. עם תפוצות מלה"ע הראשונה, גלה. לאחר מיכן, היה למו"צ וראש ישיבה בוויילנא, תחת הנהגת הגר"ח"ע גרודז'ינסקי זצ"ל, בעל האחיעזר.

בהכחו, שהכרך הגדול, אינו לטובת בני הישיבה. בעצה עם החפץ חיים והגר"ח"ע, זצוק"ל העתיק את הישיבה לקמניץ. כח"י שנים, התנוססה הישיבה לתפארת, עד שעלה עליה הכורת, בשנת הזעם והשוואה ת"ש.

ישיבת קמניץ, בהנהגת הגר"ב, היתה מהישיבות החשובות בליטא. תלמידים למאות נהרו לישיבתו, מערי ועיירתו ליטא ופולין, ואף ממדינות רחוקות (גרמניה, הונגריה וארה"ב) חשובי הלומדים,

זה לי ששים שנה

מסתופף בצל רבי,

ואני לומד את תורתו

יום יום שעה שעה

ובלכתך בדרך. רבי ברוך בער זצ"ל בחברת תלמידיו

”כנסת בית יצחק”

עוד כתב עליו חתנו.
”מרגלא בפומיה כי בעמל
זכה להבין מקצת מהביאור
בדברי ראשונים וכי עדיין
יש לעמול הרבה עד כדי
שאפשר יהיה להבין יותר”.
סברות, שאמרם פעמים
רבות, היה חוזר ומתיגע
להבינם בתוספת הבנה
וביתר עומק.

מן המפורסמות שספרו
”ברכת שמואל” מיועד רק
לאלו ששיכות להם לעמל
התורה ובמיוחד למורגלים
לעמל עיון התורה. לאלו
שמחפשים הברקות קלות
ומהירות, סיכומי שיטות,
וחדידים אין מה לחפש
בספר זה. רק אלו שיודעים
איך לעבוד ולעמול על
כל שורה ושורה בספרו
מצליחים לרדת לעומק
דעתו ולרוות מצוף אמרי.
ואמרו בשם הגאון רבי
ברוך רזנברג זצוק”ל ראש
ישיבת סלבודקה שלמד
במיר באירופה שאמר
”במיר היינו יושבים שעות
על גבי שעות להבין את
ה”וויסע שורות” [השורות
הלכות] ש”בברכת
שמואל”.

ב. מתחילת לימודו
בוולוז’ין, כשהתקרב
להגר”ח, ונהיה תלמידו

המובהק, היה מבסס רובי תורתו על דברי רבו, בדרך
שקיבל מרבו.

רוב ראשי הישיבה בליטא, היו מתלמידי הגר”ח,
או לפחות הושפעו מדרך לימוד. אולם, ר’ ברוך בער
עלה על כולם, בהיצמדות לדברי הגר”ח. והוא עמל
לפרשם ולהרחיבם.

הנה מס’ דוגמאות:

קידושין ס’ א. בנדרים ו’ ב’ מסתפקת הגמ’, אם
יש יד לקידושין. ופ’ הר”ן שהספק הוא גם ביד
מוכח והקשו, הרי אין דין ביטוי שפתיים בקידושין,
ומדוע לא מהני ההוכחה מצד עצמה. **”ותי מו”ר**

שעתיים לפני פטירתו קרא לשני תלמידיו ”מהרו וצקו מים על ידי, הרבי בא” וביקש שישמיעו באזניו מחידושי רבי חיים, והקשיב לדבריהם, עד שיצאה נשמתו

בישיבות אחרות, נהגו לבוא
לישיבה לשנה שנתיים,
כדי להתבשר משיעורו,
שהתפרסמו בעולם
הישיבות בדרכו היחודית.
בשנה האחרונה לחייו,
ערך את הספר ברכת
שמואל על יבמות, קידושין
וב”ק-אולם לא זכה
לראותו יוצא לאור. כאשר
שבק חיים בה’ כסלו, שנת
ת”ש, תלמידיו הוציאו לאור
בוילנא.

שנים רבות לאחר מיכן-
הוציא בן אחיו, הגאון
רבי חיים שאול ליבאוויץ
זצ”ל- בארה”ב, עוד שלושה
כרכים של שיעורים מכת”י.

דרך לימודו

שני דברים בולטים
בדרכו בלימוד, כפי שנראה
בספריו והשתקף בשיעורו
בע”פ.

א. יגיעה עד כלות
הנפש להבנת סברא. רבי
ברוך בער, הצטיין כבר
בגיל צעיר בכשרונות
מיוחדים. חריפות, זכרון
ותפיסה מהירה. אירע פעם
כששאלוהו קושיא, וענה
על אתר. ומיד נמלך בדעתו,
באומרו תירוץ שאין עמלים
עליו, אינו ראוי להאמר,
לאחר שחשב זמן מה, תירץ

שנית כמעט באותה המילים, שאמר לראשונה. ונחה
דעתו תירוץ זה היה לאחר יגיעה ומחשבה.

רבי איסר זלמן מלצר נהג לומר ”מה ראינו ברבי
ברוך בער יותר מאחרים?! שאמירת סברא אינה
דבר קל, אין זה שדה הפקר אלא צריך לעמול
[הארעווען] באדיש[הרבה על כל סברא וסברא”.
חתנו, הגר”ר ראובן גרוזובסקי זצ”ל, בהקדמה
לברכת שמואל- ב, כתב עליו ז”ל ”לא היתה דעתו
נוחה מחידושי שהעלה בחריפות... ולא היה אומרם
בישיבה. אלא היה אומר רק ממה שעלה בידו ברוב
עמל ויגיעה וכו”

זיע”א דמזה מוכח דמן לשון של קידושין לא עבדינן און
אומדנא, וביאור דבריו הקדושים הם וכו’ כל הסימן סוכב,
הולך על סברא זו”.

ג. ב”ק ס’ כו, בחיוב שור שנגח השפחה, ויצאו ילדיה
דמשלם דמי ולדות. לאחר שהסביר גדר החיוב כתב
”וכשהצעת דברים אלו לפני מו”ר הגאון האמיתי החסיד
רשכבה”ג זיע”א, אמר דברים אלו, דע”י דהוי הולדות
דאדון נעשה תביעת הולדות תביעת נזק, ונאריך להסביר
כוונת דבריו הקדושים בעזהש”י וכו”.

ד. יבמות ס’ ה ”ונראה בביאור דברי הירושלמי (בענין
צרת איילונית) ע”י מה שאמר לי מו”ר קדוש ישראל זיע”א
דאיסור כרת דאשת אח, אינו פוטר, ביאור הדברים וכו’.
בודדות אלו הן דוגמאות וכמעט כל הספר, מבוסס על
יסודות של הגר”ח זצ”ל.

באחרית ימיו התבטא ”זה לי ששים שנה מסתופף
בצל רבי, ואני לומד את תורתו יום יום שעה שעה”. ולא
רק בלימוד, אלא בכל הנהגותיו כל ספיקותיו ושאלותיו
הפרטיים והציבוריים שטח בפני רבו, ומהוראתו והדרכתו
לא נטה ימין או שמאל.

שעתיים לפני פטירתו ה’ כסלו ת”ש, קרא לשני
תלמידיו ”מהרו וצקו מים על ידי, הרבי בא” וביקש
שישמיעו באזניו מחידושי רבי חיים, והקשיב לדבריהם,
עד שיצאה נשמתו.

כי הם חיינו

”כי הם חיינו” אצל ר’ ברוך בער, התפרשה כפשוטה.
בכל חיסרון של דבר תורה הרגיש שחסר לו חלק מחיו
בכל תוספת דבר תורה הרגיש תוספת חיים ממש.

פעם היתה אסיפה של גדולים ואחד הנוכחים דיבר על
הערך של תורה ואמר שהתורה היא החמצן של החיים.
נעמד ר’ ברוך בער נתן צעקה ואמר ”החמצן של החיים”
אני מוחה! אם אתה אומר שהתורה היא החמצן של
החיים, זה נקרא שיש חיים ויש חמצן שמחייה אותם,
שמחזיק ומנשים את החיים, אין שני דברים כאלה! תורה
זה חיים! ולא החמצן של החיים!

הגאון ר’ ברוך בער ביקר פעם אצל רופא שהיה
מהמשכילים שאלו הרופא שאלה הגמ’ בסוכה נ”ח
אומרת ” אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח
מקרא ומשנה, וכו’ דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול
- מעשה מרכבה, דבר קטן - היות דאבבי ורבא. שאל
הרופא וכי התלמידי חכמים עוסקים כל חייהם בדבר
קטן ”הויות דאבבי ורבא”?

ענה לו ר’ ברוך בער הסכת ושמע. נתאר לעצמנו שסוחר
גדול בא לעשיר גדול ואמר לו אני עומד בפני פשיטת
רגל, ואם אשיג הלואה גדולה יתכן שאוכל להציל את
עסקי אולם יתכן שגם הכסף הזה ירד לטמיון, וההחלטה

נתונה בידך אם להלוות לי או לא. הגביר שקל את הענין ואעפ"כ החליט להלוות לו. שאל אותו ר' ברוך בער איך נקרא למעשה הזה קטן או גדול? ודאי גדול! השיב הרופא ה"משכיל" כי ודאי אינו חייב לסכן את כספו ואם הוא בכ"א לוקח את הסיכון זה נקרא מעשה גדול.

לעומת זאת נקח דוגמא אחרת אדם נהג במכונית, ילד קטן רץ בכביש הנהג עצר ברגע האחרון את המכונית ולא דרס אותו. איך נקרא למעשה הזה? ודאי מעשה קטן השיב הרופא ה"משכיל", כי אם לא היה עושה כך היה רוצח ממש.

אמנם לפי התוצאות המקרה השני יותר גדול מהמקרה הראשון שהרי במקרה השני נמנע מרציחה והילד ניצל ממות, לעומת המקרה הראשון שהציל את הסוחר רק מבושה גדולה. אעפ"כ אנו מתיחסים למקרה הראשון כמעשה גדול ולמעשה השני כמעשה קטן, היות והמקרה השני היה פשוט וחובה עליו שלא לדרוס שהרי פשוט שאסור לרצוח וכל כמה שהדבר יותר פשוט ויותר חובה על האדם לעשותו הוא יותר קטן אולם במקרה הראשון לא היה מוטל עליו להלוות לכן הוא מעשה גדול אפילו שהתוצאה יותר קטנה.

סיים ר' ברוך בער ואמר זה מה שכתוב כאן "מעשה מרכבה זה מעשה גדול" אך אין כל כך חיוב לעסוק בהם שהרי העולם יכול להתקיים

גם בלעדיהם, ולכן מי שעוסק בהם נחשב שעשה מעשה גדול. אך "הוויות אביי ורבא" זה חיוב המוטל על כל אחד ואחד, זה החיים עצמם, ובלי זה אין לנו חיים, לכן אע"פ שזה הדבר הגדול ביותר שמקיים ומחזיק את העולם ממש אך בגלל גודל חובתו זה הסיבה שיקרא "מעשה קטן"

הנהגותיו

ר' ברוך בער הווה לתלמידיו דוגמא של יראת שמים מוחשית. היה ניכר עליו שלא מש מנגד עיניו, "שויתי ה' לנגדי תמיד"

סיפר חתנו של רבי ברוך בער זצ"ל הג"ר משה ברנשטיין. שנים אחדות אחרי שחזרנו מקרמנצ'וג לוילנא, הבחנתי יום אחד לאחר התפילה ברבינו שנשנתו פניו. כששאלתי אותו מה הענין? אמר לי שהוא נרעש ונפחד כיון שחושש שגרם פסול לגט מסויים. באקראי מצא היום בין ספריו ספר אחד עם חותמת של בית הכנסת דקרמנצ'וג, ואם כן הריהו גזלן! ולרוע מזלו, כשעבר בביתו דרך העיר מינסק צירפו האב"ד הג"ר אליעזר רבינוביץ לסדר גט במותב תלתא. והלא יש שיטה שדיינים כשרים הוא ענין לעיכובא בגט. התווכחתי עמו הרבה אם נחשב גזלן ואם נפסל הגט, אך הוא לא נתקרה דעתו. עד שנזכר במה שאירע בדרך מקרמנצ'וג לוילנא כאשר התנפלה עליו כנופיית רוצחים, וכפסע היה בינו ובין המוות והתוודה באותם

רגעים וחזר בתשובה שלמה ומאחר ששב בתשובה רק שהתנאים לא אפשרו לו להחזיר את הספר לבעליו יצא מכלל רשע אז נרגע רבינו.

סיפר הגה"צ ר' משה טורק שליט"א, כשהיה הגרב"ד מזכיר רש"י תמיד היה מוסיף את המילה "הקדוש". פעם כשהתפלפלו בד"ת והיה מוקף תלמידים כשהזכיר "רש"י הקדוש", פתאום קפץ בראש אחד הבחורים עילוי חריף וקל דעת ושאל להגרב"ד מדוע מזכיר את המילה "הקדוש" כל הזמן וכי א"א לומר רש"י לבד. וכששמע הגרב"ד מילים מחוצפות אלו מיד החור, וביקש מהבחור שעמד על ידו לך תביא סכין. מיד נפל אימה ופחד על הסובבים, חזר הבחור עם סכין חד נטל הגרב"ד הסכין ועשה קריעה בבגדו על הדברים הנוראים שנאמרו!

בערוב ימיו נסע לארה"ב לאסוף כספים לצורך ישיבתו וישיבת קמניץ שהיתה במצב כלכלי קשה מאוד. מביקורו בארה"ב נשארו עדיות והנהגות רבות.

הרבנית רוחמה שיין בתו של הצדיק רבי יוסף הרמן זצ"ל שבביתו התארח רבי ברוך בער בהיותו באמריקה מספרת: אחייני משה אהרן סיפר לי כי מפתח העיר ניו יורק הוענק לר' ברוך בער כאות של כבוד על ידי ראש העיר ג'ימי ווקר. בנאום שנשא בטקס מסירת המפתח אמר ראש העיר ווקר, כי הרב ליבוביץ סותר את התיאוריה של דרווין על התפתחות האדם. "אדם קדוש כר' ברוך בער ליבוביץ רק אלוקים יכול היה לברוא".

ר' ברוך בער היה מתרחק תכלית ריחוק, מכל דבר שאינו תורה.

"הוויות אביי ורבא" זה חיוב המוטל על כל אחד ואחד, זה החיים עצמם, ובלי זה אין לנו חיים, לכן אע"פ שזה הדבר הגדול ביותר שמקיים ומחזיק את העולם ממש אך בגלל גודל חובתו זה הסיבה שיקרא "מעשה קטן"

רבי ברוך בער זצ"ל עם רבי אהרן קוטלר זצ"ל

עדיות רבות יש על יחסו של ר' ברוך בער לעיתון, נביא אחד מהן. עדת ראייה מספרת שבימי ילדותה בא ר' ברוך בער לבית אביה שהיה תלמיד חכם נכבד, והיה מונח על השלחן עתון [יש אומרים שהיה זה העיתון ביידיש של חוגי החרדים בוילנא "דאס ווארט"] וכשיצא אביה לחדר אחר לכמה דקות, הגביה ר' ברוך בער את כנף מעילו הארוך כדי שלא לגוע בעתון ודחף את העתון עד קצה השלחן עד שנפל לארץ. כשחזר אביה לחדר וראה את העתון מונח על הרצפה ולא תפס שהיתה בזה קפיידא מצר ר' ברוך בער. שחה והגביהו והניחו עוד הפעם ע"ג השלחן. אחר זמן מה הוצרך אביה שוב לצאת מן החדר, ועוד פעם הגביה ר' ברוך בעד את כנף מעילו ודחף בו את העיתון עד קצה השלחן עד שנפל לארץ. כשחזר אביה אל החדר וראה את העיתון ע"ג הקרקע כבר הבין זאת הפעם שכנראה היתה בזה קפיידא מאת ר' ברוך בער על כך שהעתון ה' מונח לפניו על השלחן והלך והכניסו למקום אחר לגמרי. מעשה נורא מספרים על צדקותו של ר' ברוך בער.

כשבתו התארסה עם אחד מבני הישיבה, ישיבת קמניץ. רבי ברוך בער הציע לחתן שימצא לו ישיבה בעיר אחרת כדי שיוכל ללמוד ללא הפרעות החתן נעתר ברצון ונסע ללמוד בישיבה בעיר אחרת. כעבור חודשים מספר הגיעה בדואר חבילה לביתו של רבי ברוך בער החבילה הכילה את המגבעת החליפה ושעון הכיס שהחתן קיבל במתנה בעת האירוסין במכתב שצורף לחבילה לא היו הסברים מפורטים למעשה המוזר פרט לכמה מילים שבהן הודיע החתן שהאירוסין מבוטלן. כמובן שהצער והכאב היו גדולים מנשוא.

רבי ברוך בער זצ"ל כיער בחברת תלמידיו

הולכים על זה...

פורצלן איטלקי
50x50

לבני
זכוכית

מבצעים
חסרי תקדים

החל
מ 78 ₪

החל
מ 12 ₪

כל המחירים
כוללים מע"מ

אמבטיה קומפלט כולל 20 מטר קירות, 5 מטר
רצפה ניאגרה סמויה גרואה + אסלה ומושב
חרסה + אמבטיה אקרילית + ארון 65 ס"מ
+ 5 פס ניקל + סוללה חמת

3900 ₪

קרמיקה, כלים סניטרים ומוצרי אינסטלציה
מחירים טובים | שירות מצוין | אספקה מהירה

פרידמאן
קרמיקה וכלים סניטריים

ירושלים: אלקבץ 9 טל. 02-6520704
בני ברק: נועם אלימלך 2 טל. 03-6198984
אשדוד: רח' העבודה 9 א.ת. 08-8569398
רחובות: אחד העם 28 08-9473178
סניף ראשי ומחסנים: רמלה, א.ת. א' 08-9225104

ועבור זמן מה קיבל רבי ברוך בער מכתב מהבחור
הנ"ל במכתבו סיפר כי הגיש מועמדותו לרבנות
בקהילה קטנה ותוך הראיון סיפר לועדה הבוחנת
על לימודיו בישיבת קמניץ בעבר פרנסי הקהילה
התרשמו ממנו לחיוב אך בטרם יקבלו החלטה
סופית על בחירתו ביקשו ממנו מכתב המלצה מאת
ראש הישיבה "אם כן" סיים הבחור את מכתבו "הנני
מבקש שראש הישיבה יכתוב לי המלצה" כשקיבל
רבי ברוך בער את המכתב, לא נרתע מלכתוב עבורו
מכתב המלצה. כאשר סיים לכתוב חזר וקרא את
המכתב פעמים מספר כדי לראות אם אמנם המכתב
מביע את השבחים שאותם התכוון לכתוב. לאחר
כתיבת המכתב וקריאתו קרא לשלושה בחורים
ואמר להם, כולכם זוכרים בוודאי את הבחור הצעיר

שלושת הבחורים קראו את המכתב בעיון הראוי,
ואישורו שאכן הוא מושלם ומשכנע כדבעי. רק
אז לאחר שהעביר על מידותיו והצליח להתעלות
מעל כאבו האישי, שיגר רבי ברוך בער את מכתב
ההמלצה שבידו.

מתורתו

א.

בדין יבום שנעשה בעבירה
(ברכת שמואל יבמות ס"ב)

יש לחקור, האם ביבום, שנעשה בעבירה יש בו
משום מצוה הבאה בעבירה.

"והנה הא ודאי דיש מצוות כאלה דל"ש בהו דין
מצהבב"ע והיינו מצוות כמו השבת אבידה והשבת
גזילה, דהמצוה הוא רק שתהא מושבת האבידה
והגזילה, ולא דין מעשה המצוה" רוצה לומר,
מהבב"ע היא הלכה שהמעשה הוא המצוה - ולא
במקום שהתכלית היא המצוה.

"וביבום יש לחקור, האם נאמר דהמצוה הוא רק
הקנין, או דנאמר דדין היבום הוא מעשה היבום,
אלא דמעשה מצוה זו הוה הקנין" רוצה לומר:
ביבום כתבה תורה ולקחה לו לאשה, כיון שלקחה
נעשית כאשתו לכל דבר. יש לחקור, האם המצוה
היא שתהיה אשתו של היבם, ובזה התקיימה
המצוה, ואם כן היא מצוה תכליתית. או דילמא
שמעשה היבום היא המצוה, ובזה היא נקנית
לו. בספק תלויה, השאלה האם יש ביבום, הלכה
דמהבב"ע.

ב.

במצות כיבוד אב
(ברכת שמואל יבמות ס"ג)

במצות כיבוד אב, יש לחקור האם הוא חיוב של
הבן לאב והוה כעין מצוה שבממוץ. או דילמא היא
מצוה לשמיים, לכבד את אביו ואמו. והנה, מצאנו
שהאב יכול לומר "לא בעינא", ולכאן מוכח שזה

לראשונה מזה שלושים וחמש שנה

שיפוצים בחדרי הפנימיה

לקראת הזמן החדש שופצו שני דירות פנימיה שנתרמו ע"י נדיבי לב.

גם הוא היה מתחילת הקמת הישיבה לפני שלושים וחמש שנה וגם הוא בלה מיושן ומשימוש.

בתחילת הזמן החדש, נכנסו הבחורים לשני הקומות המשופצות. כאשר החידוש והבניה יצרו מגורים מפוארים ומרהיבים ביותר, שיספקו לבני הישיבה תנאים נוחים ומשלמים למען יוכלו לשבת בהשקט ובטח על התורה ועל העבודה.

עדיין נותרו לשיפוץ 16 דירות המצפות לתרומת לבם של נדיבי לב.

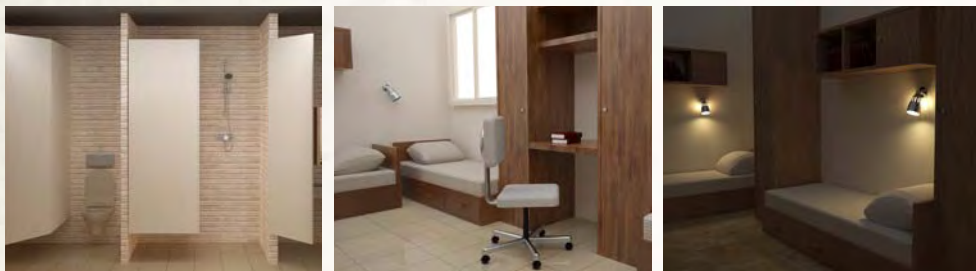
בני הישיבה מודים במיוחד, לנדיבים הנכבדים אשר טרחו והזילו מהונם למענם ולכבוד התורה ולומדיה.

הקב"ה ישלם להם שכרם מהשמים ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה מתוך עושר וכבוד.

מצב הפנימיה היה בכי רע, וזאת לאחר שלושים וחמש שנה. כאשר מאז קום הישיבה הפנימיה לא חודש ולא שופצה. והשנים הרבות הותירו את רשומם. בהחלט אפשר לומר כי קומות הפנימיה אינם משמשים כראוי וכיאות לבני תורה נכבדים של בני ישיבתנו.

לאחר מאמצים רבים נמצאו הנדיבים הנכבדים הלוא המה רבי יעקב שרם ורעייתו שיחיו ממקסימום סיטי אשר נדבו דירת פנימיה. [5 חדרי ל-25 בחורים] ומשפחות כהן ודיין ובוקציה אשר השתתפו ביחד בדירת פנימיה נוספת. ובמהלך הקיץ התחיל עבודות שיפוץ יסודיות כאשר נעשה מאמץ רב ע"י הנהלת הישיבה לגמור ולסיים את הכנת הקומות לקראת תחילת זמן אלול הבעל"ט.

במסגרת חידוש הקומות, הוחלפו כל הריהוט הישן אשר

ונתתי להם פנימיה ובחלומתי יד ושם טוב מפינים ומפנות

הכרת תודה וברכה מרובה

לנדיבים הנכבדים אשר נדבה אותם רוחם להרים תרומה נכבדה לפאר את בית ה' והזילו מכספם לשם שיפוץ וחידוש פני חדרי הפנימיה ה"ה:

רבי יעקב שרם ורעייתו - מקסימו סיטי

משפחת כהן - מקסימו סיטי

משפחת דיין - מקסימו סיטי

משפחת בוקציה - מקסימו סיטי

היה משמחתם שלמה מעם ה' חן ועושר בביתם
וצדקתם עומדת לעד

***100%**
כשרות למהדרין

* כי 99% כשרות זה לא בר-טיב!

בר כל הרשת החרדית היחידה

רשתות בע"מ

הסעות אבנר

- ✓ רכבים 10, 14, 16, 20 מקומות
- ✓ הסעות וטיולים לכל חלקי הארץ
- ✓ הסעות למוסדות ובתי ספר
- ✓ הסעות למקומות קדושים, לאירועים
- ✓ הסעות בני ברק - ירושלים
- ✓ נהגים חרדים

24 שעות

משרד: 052-2627419 | אבנר: 052-7670269

"הברכה היוֹתֵר גְדוֹלָה יֵשׁ לְהַשִּׁיג
רַק בְּעֵד הַחֲזָקָה תּוֹרָה..."

(מורן החפץ חיים זיע"א)

ברכת מזל טוב

למורנו הרה"ג
רבי אהרן מקלב שליט"א
להולדת הבת

תזכו לגדלה לתורה ומצוות
הופה ומעשים טובים

ברכת מזל טוב

למור ראש הישיבה שליט"א
וחתנו מורנו הרה"ג
רבי יוסף קרלינשטיין שליט"א
לאירוסי הנכד - הבן

בורא עולם בקנין
השלם זה הבנין

סינגל

חליפות גברים ונוער

רבי עקיבא 76 בני ברק
טל. 03-6165482

כוס תנחומים

לידידינו
הרב שמשון אפרים שליט"א
הרב יוסף אפרים שליט"א
על פטירת
אמם ז"ל

בבנין ציון וירושלים תנוחמו
ולא תוסיפון לדאבה עוד

כוס תנחומים

למורנו הרה"ג
רבי אברהם מוריאל שליט"א
על פטירת
אמו ז"ל

בבנין ציון וירושלים תנוחמו
ולא תוסיפון לדאבה עוד

כוס תנחומים

לידידינו
הרב עופר עובדיה שליט"א
על פטירת
בתו ז"ל

בבנין ציון וירושלים תנוחמו
ולא תוסיפון לדאבה עוד

כוס תנחומים

לידידינו
הרה"ג פנחס אביטן שליט"א
ראש ישיבת קנין תורה בית שמש
על פטירת
אביו ז"ל

בבנין ציון וירושלים תנוחמו
ולא תוסיפון לדאבה עוד

ברנב זארת זיכרון בספר

שורות אחדות לרגל צאת הספר **קרא עלי מועד - עניני מועדי תשרי**
מתורתם של רבני הישיבה ובניה, ספר זיכרון לזכרו ולע"נ של ידידנו בן העליה הבה"ח אביאל טסה ז"ל

ומי שלא זוכה לבנים...
כותב המהר"ם גבאי "שעל
כל פנים צריך שיהיה דבר
שימשיך, אם זה ספר, ואם
זה לא ספר, אפילו דברים שיזכירו אותו,
תלמידים וכד', העיקר אדם צריך שיהיה
לו שם ושארית בארץ, וזה דבר עמוק
מאוד.

איני יודע, יתכן שהמשפחה, או בני
החבורה ידאגו להנציח אותו, שיזכרו
אותו, שיהיה לו שם...

מתוך דברי ההספד של מורנו המשגיח שליט"א

אכן מעמד מחריד ובלתי נשכח, שהביא
להתעוררות רבה, ולקבלות מעשיות אצל בני
החבורה שיבלחט"א.

ובאשר מקובלנו מרבותינו כי בכל ניצוצי
התעוררות, בראש ובראשונה צריך הדבר לתבטא
ב"עמלה של תורה", קבלו בני החבורה "להושיב
ישיבה על קברו" של המנוח ז"ל, לעשות לו "שם
ושארית בארץ", בכתיבת חידושי תורה והוצאתם
לאור כ"ספר זיכרון".

ואכן זכו להוציא מחשבתם הטובה מן הכח אל
הפועל, וחפץ ה' בידם הצליח, וזכו לערוך ספר זכרון
חשוב ונכבד, בשם "קרא עלי מועד" - בעניני "מועדי
תשרי" הכולל בתוכו ארבעים וחמישה סימנים של
חידו"ת, שנתחדשו ע"י בני החבורה שיחיו ורבני
הישיבה שליט"א, הפרושים על יותר ממאתים
שישים עמודים, ובראש הספר "מילי דהספדא"
אשר נאמרו במסע הלוויה, ובתום ימי השבעה
בהיכל הישיבה הקד'. והכל בעריכה נאה, ומפתחות
כלליות ומפורטות.

כנספח לספר הנ"ל הוסיפו העורכים קונטרס
בשם "לשבור בחור" - אבני דרך מחייו של בן עליה,
בו ליקטו בני החבורה של המנוח הבה"ח אביאל
טסה ז"ל מעשיות מאלפות, המעידות על שאיפות
נשגבות, עבודה מתמדת, וחשבון הנפש, בשלושה
דברים שעליהם העולם עומד, תורה, עבודה, וגמילות
חסדים של המנוח ז"ל.

כדברי העורכים בהקדמתם, ליקוט זה הינו "מעט
שבמעט" ממעשיו והנהגותיו הרבים והמיוחדים של
המנוח ז"ל, מאחר שהנהגתו הייתה שלא להבליט
מעשיו, באופן שגם חבריו הקרובים שהכירו מעלתו,
לא הכירו את כללות הנהגתו, וגדולתו, רק אחרי
פטירתו, כאשר נתקצבו השמועות אחת לאחת,
התגלתה עוצם אישיותו במלא הדרה.

ה. בר שם

שלהי אלול תשע"א, ערב ראש השנה אחר חצות
היום, אורית הימים הנוראים מנשבת בחלל, בעוד
שעות ספורות תשמע הצפירה המבשרת כניסת ימי
הדין, ברחבת הישיבה, מתקבצים בחורי הישיבה
על רבניה, ובראשם מורנו ראש הישיבה שליט"א,
ראשיהם מורכנים, פניהם מביעות צער עמוק,
המבטים מושפלים, והעיניים דומעות, בכי חרישי
נשמע מכל עבר...

בעוד דקות ספורות יקבלו הכל מושגים מוחשיים
בחרדת יום הדין, והבנה עמוקה בפיוט "ונתנה
תוקף", בתוקף הנסיבות, הרי הוא מקבל משנה
תוקף...

קול בכיית הש"ץ בערב ראש השנה אשתקד
עודנו מהדהד באוזניים, והמילים הולמות את המח,
לא נותנים מנוח, לא מותירים מקום לספיקות...
"**בְּקֶרֶת רוּעָה עֲדָרוּ. מַעֲבִיר צֶאֱנוּ תַּחַת שְׁבָטוֹ. כֵּן
תַּעֲבִיר וְתִסְפָּר וְתִפְקֹד נֶפֶשׁ כָּל חַי. וְתַתְּחַל קִצְבָּהּ לְכָל
בְּרִיָּה. וְתִכְתֵּב אֶת גִּזְרֵי דִינָם, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִתְבָּנוּ...
כְּמָה יַעֲבִירוּ... מִי יִחִיהַ וּמִי יָמוּת... מִי בְּקָצוֹ. וּמִי לֹא
בְּקָצוֹ... מִי בְּחַיִּיקָה...**"

הלב ממאן להאמין, אך מיטתו של חברינו **אביאל
טסה ז"ל** אחד מבני החבורה, המוטלת לפנינו מסירה
את מעטה האבן מעל ליבנו, ממחישה לנו את הכל...
זה לא פיוט... זה כאן ועכשיו... אוי נא לנו כי חטאנו...
תדאג כל החבורה...

קולו של מורנו ראש הישיבה שליט"א קוטע את
המחשבות, "ערב יו"ט אסור בהספד, אך הדבר לא
פוסט אותנו להתבונן על מה באה לנו הרעה הזו?
חודש ימים אמרנו בסליחות, "בן אדם מה לך נרדם"
כנראה... שלא התעוררנו די הצורך! לא הספיקה לנו
תקיעת השופר של חודש הרחמים, בא הקב"ה
ותקע לנו ב"שופר גדול" "אלוקים בשופר יתקע"...

וכאן המקום להזכיר לשבח את היוזמים
והעורכים, הבה"ח **איתמר בן דוד** הי"ו, והבה"ח
ישראל מלכה הי"ו, אשר טרחו רבות בעניני הספר,
תהא משכורתם שלימה מעם ה', ויזכו בקרוב לבנות
בית נאמן בישראל א.כ.י.

כמו כן נזכיר לטובה את בני **משפחת המנוח ז"ל**
אשר נשאו בעול הדפסת הספר לע"י יקירם ז"ל.

קובע ברכה לעצמו ידידנו היקר מבוגרי הישיבה
הרב **איתמר והב שליט"א** שידיו רב לו בהוצאת ספר
זה לאור שלא על מנת לקבל פרס, תורה נאה בכלי
מפואר. יבורכו מעשה ידי, ויתברך בכל טוב.

ניתן להשיג את הספר בישיבה הקד' אצל העורכים,
או אצל משפחת המנוח.

לשבור בחזרי

אבני דרך מחייו של בן עלייה

לקט פנינים מתוך הקונטרס "לשבור בחזרי"

יהיו הדברים לנר זיכרון ועלוי נשמה לידידנו המנוח ז"ל

זהירות מפילה בהתמדה - ללמוד עם צעיר

כשהגיע לפרקו והתחיל שידוכין חשש שהתמדתו תפגע, הלך וביקש מהבחורים הצעירים ממנו שאינם בשידוכין שילמדו איתו חברותא, כדי שיהיה לו מחייב להמשיך להתמיד ולעמוד בהספקים, וכדי שלא יהיה לו אפי' פתח קטן לדבר על שידוכין באמצע הסדר אם היה לומד עם בחור בן גילו. ושמענו מהחברותא שלו שהמציאות היתה שאביאל הוא זה שחזק אותם, ובזכותו הם הוצרכו להתמיד.

חיזוק ע"י לימוד מכל אדם

הפחד מפני ירידה בלימוד היה תמיד מטרידו, ועל כן לא הסתפק רק בלימוד עם צעירים, ותמיד חיפש עוד דרכי חיזוק. יום אחד התקשר לחבר שלמד איתו בעבר והתחתן לפני כמה חדשים, אחר שאביאל דרש בשלומו, ביקש ממנו עצה איך אפשר לא לרדת אלא להמשיך להתעלות בלימוד עם כל

קשיי החיים ההכרחיים, והוסיף ואמר היות שאני זוכר אותך את התמדתך בישיבה, והיום אתה כבר "אברך" מסתמא אתה כבר מנוסה, איך מתעלים על אף כל העיסוקים החיוניים, ומספר אותו אברך שכ"כ התפעל מכך שאביאל מבקש עצה מבן גילו, ולא ראה את עצמו ראוי להדריך בחור חשוב כמו אביאל, אך היות ולא רצה להשיבו ריקם, ענה לו

שיקבל על עצמו ללמוד הספק קבוע ולעמוד בו בכל מצב בין אם יהיה באותו יום שמחה, או פגישה, וכד', ובכך הסתיימה השיחה.

אחר כמה חודשים יצא לאותו אברך לבקר בישיבה, והנה הוא רואה את אביאל בשעת לילה רכון על מסכת "בבא בתרא" בעמודיה האחרונים, נגש האברך אליו לדרוש בשלומו, ברגע שהרים עיניו אביאל מן הגמ' דבר ראשון שאמר לו, "בזכותך אני מסיים את מסכת חשובה זו", לתמיהתו של האברך, הזכיר לו אביאל את שיחת טלפון בענין החיזוק, מספר אותו אברך בהתרגשות כמה התפעלתי מהדברים, חשבתי שאביאל בתור חבר רצה באותה שיחת טלפון לדרוש בשלומי, וכדי לתת לי הרגשה טובה עשה עצמו כמתייעץ עימי, עכשיו גיליתי שאביאל עשה זאת עם כל הרצינות שבענין, ולא בוש ללמוד מכל אדם, העיקר שיצא מזה חיזוק.

על הארץ תישן - שינה רק לצורך

קיים בעצמו מאמר התנא באבות

"על הארץ תישן ובתורה אתה עמל"

כמחצית השעה לפני תחילת סדר שני היה יורד לחדר שיעורים ונשכב על ספסל שאינו נוח כלל לשינה, וכששאלוהו מדוע לא הולך לישון במטה בחדר ואם כבר ישן על ספסל שלפחות יהיה על ספסל יותר נוח, ענה אביאל שמפחד שאם ישן במקום נוח ירדם הרבה זמן ויאחר לסדר, ולכן

עדיף לישון במקום לא נוח שכך ירדם רק את הזמן שצריך, והיה מזדרז לעלות לסדר מהראשונים.

ופעם אחת ראה אותו חבר חדר בשעה מאוחרת בלילה כמעט לפנות בוקר, עולה למיטה עם בגדיו, ומתכוון לישון בתנוחה כעין ישיבה כשגבו וראשו נשענים על הארון שמאחורי המיטה, שאל אותו החבר מדוע אתה לא עולה לישון כמו שצריך, השיב אביאל: היות ולא הספקתי להיכנס לישון מוקדם, ועכשיו מאוחר מאד, ואם אשכב כרגיל אולי לא אקום מחר בזמן לתפילה, עדיף שאישן לא בנות, העיקר לשמור על הזמנים.

אכפתיות להצלחה של כולם

פעם ניגש לבחור צעיר ומוכשר ואמר לו אני רואה שאתה מרבה לדבר בלימוד וזה מצוין ונותן אוירה של ריתחא דאורייתא, אבל שמתי לב שהינך מדבר רק עם המוכשרים, ומסתמא בגלל שאתה מוכשר ורוצה שיבינו אותך, וכן זה יותר מהנה, אך אולי כדאי שמידי פעם תדבר גם עם חלשים ממך, וזה יגרום להם נחת רוח ורצון להתעלות, כי הם ירגישו שגם הם שוים, שאפילו בחור חשוב כמוך מדבר איתם בלימוד, ואף אתה לא תפסיד מזה, שכשתסביר לחלש ממך תצטרך יותר להגדיר את הדברים, ולהיות ברור בדברך כדי שיבינו אותך ואז תראה שיש דברים שיתחדדו לך ותשמח יותר, וכמאמר חז"ל "מתלמידי יותר מכולם" בסיום דבריו הוסיף אביאל מעין התנצלות, שבדרך כלל אינו נוהג להעיר לבחורים, אבל היות ואני מרגיש קרוב אליך ומעריך אותך, וידעתי שתקבל את הדברים בהבנה, לכן ניגשתי אליך.

היו פעמים שהחברותא טען שסוגיא זו קשה, ועתה אינו יכול להתרכז בה מיד אמר אביאל לחברותא בא נתחיל סוגיא אחרת קלה יותר ואח"כ בזמן אחר נשלים את החסר, אפי' שהיה מעדיף להמשיך הסוגיא וללמוד לפי הסדר, אבל הוא לא חשב רק על הצלחתו, אלא רצה לזכות גם את החברותא שלא יתבטל בהמשך הסדר.

הצלחה בתורה ע"י תפילה

למדו בישיבה סוגיא חשובה ומסועפת בעיניי "מיגו" אביאל היה צריך למסור "חבורה" בפני חבריו, וכהרגלו תמיד מסר חידושים דקים עמוקים ונפלאים, אחר פטירתו נמצא בתוך כתביו מכתב

תפילה להקב"ה בלשון זו: "אנא ה' תצליחני לכתוב חבורה בענין מיגו ב"ב אדר ב' בעומק הסברא, ובלשון מובן, ועם היקף ראשונים ואחרונים, בלשון צחה ומדוקדקת, ובהרחבה כמו שצריך, מתוך הכנעה וענוה, ותן לי כושר דיבור וניסוח, כושר חידוש וחוכמה, ואכיר בין אמת לשקר וכך שאצליח בכל התורה כולה, ללמוד בעומק ובהבנה..."

לא פלא אחרי כזו תפילה לפני כל "חבורה", שה"חבורות" שלו היו כל כך מוצלחות.

יראת שמים כלי לתורה

בפנקסו של אביאל כתב לעצמו "צ"ע מהי המעלה שנאמר במסכת אבות על רבי אליעזר בן הורקנוס שהיה "בור סיד שאינו מאבד טיפה" וכי מפני שנולד עם זיכרון טוב זו מעלה רוחנית? ותיירץ "ע"פ מש"כ הנפש החיים שיראת ה' היא האוצר שמחזיק את התורה, ומסתמא זה כוונת התנא שר"א ב"ה היה כ"כ ירא שמים שמשום כך היה לו אוצר טוב לתורה, שנשמרת בו מבלי שישתכח ממנו, אפ' משהו, "ועל כן אם אני רוצה לזכור את הלמוד עלי להתחזק ביראת שמים".

התפילה משביעה יותר מאוכל

מחמת הדקדוק שלו בתפילה היה רגיל לרדת מאוחר מכולם לחדר האוכל ופעמים שהיתה נשארת לו מנה קטנה, ופעמים שהיה לו עוד איזה סידור חשוב והיה מאחר עוד קצת היה מפסיד את הארוחה במקום מושבו, והיה צריך להשיג לעצמו, אף פעם לא התלונן על כך אלא כשעוררו ע"ז פעם אחד מחבריו, שחבל שכל פעם מקבל מנה קטנה מחמת שמאריך בתפילתו, השיבו אביאל במתק לשונו, כי הנשמה ג"כ צריכה לקבל את מזונה החיוני לה, ולא נורא אם נפגע מכך הגוף ומקבל קצת פחות, שאכן כשהנשמה שבעה הרי זה נותן סיפוק יותר מאכילה גשמית.

לא אופרים סליחות מבקשים סליחות

באלול האחרון לחייו, ראה אחד החברים את אביאל בחצות ליל יושב למעלה ליד העזרת נשים ומשלים את אותם חלקים שלא נאמרים בישיבה בסליחות, שאל אותו הבחור מדוע שלא תלך לאמר סליחות בבתי כנסיות ליד הישיבה? ענה לו אביאל שלצאת ידי חובה כבר יוצא במה שאומר בישיבה

י.ל. נכסים
תווך וייזום נדל"ן

בס"ד

דירות • חנויות • מגרשים

תיווך "י.ל. נכסים"

אוכר ואמכר חיימא!

רח' חברון 24, בני ברק

משרד: 03-5705788 נייד: 052-5544115

פקס: 077-4810568 אימייל: yl_nechasim@walla.com

*בכספי לחקון

ברכת מזל טוב

לידידנו המסור
הרב עזרא יחזקאל שליט"א
לנישואי הבן
ולחולדת הנכדה

ענבי הגפן בענבי הגפן
דבר נאה ומתקבל

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ג
רבי שלמה טוויל שליט"א
מגיד שיעור בסאן פאולו
לנישואי בתו

ענבי הגפן בענבי הגפן
דבר נאה ומתקבל

הידור מצוה - של אדם מהודר

מספר חבר שהלך עם אביאל לקנות ארבעת המינים במקום ידוע שבו מוכרים אתרוגים מהודרים ויקרים, אביאל ישב שם זמן רב וברר מתוך כמה ארגזים אתרוג מיוחד, ניגש למוכר ונתן לו סכום גדול מאד יותר מהמחיר שהיה כתוב שם, שהיה יקר כשלעצמו.

המוכר שראה זאת בא להחזיר את העודף לאביאל, אמר לו אביאל שלא יחזיר לו כיון שמסתמא הטריח אותו יתר על המידה להוציא כמה וכמה ארגזים וכן שהה זמן רב בחנות, ובנוסף לזה שיהיה גם לחיוב מצוה, המוכר נדהם ממידותיו של אביאל ואמר שיש אנשים שבהרבה יותר מטרידים ובנוסף עוד מבקשים הנחה מהמחיר הנקוב, והנה נגיש בחור שבכלל לא הטריד ועוד נותן יותר.

כבוד חברו - כשלו

כבוד חברו היה חביב עליו כשלו ממש, כמאמר התנא באבות "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך", מסביב לשולחן בחדר אוכל ישבו כמה בחורים ואכלו. אחד החברים שהחל לאכול לא הסתדר עם הסכין והמזלג באותו מאכל שהוגש, זה שישב מולו לא יכל שלא להעלות חיוך על דל שפתיו, כשראה זאת אביאל חשש שהבחור שהסתבר יפגע אם יראה שראו בכשלונו מיד עשה עצמו כמי שהוא בעצמו מסתבר באותו מאכל עם הסכין והמזלג כשרצינות על פניו ובכך שיבין היושב לידו שבאמת קשה להסתדר עם אוכל זה בכלים חד פעמיים, וגם לא יהיה לו צד שהחיוך של זה שישב מולו הוא עליו.

אחר פטירתו נמצא בתוך כתביו מכתב תפילה להקב"ה

בלשון זו:

"אנא ה' תצליחני לכתוב חבורה בענין מינו בי"ב אדר ב' בעומק הסברא, ובלשון מזבן, ועם היקף ראשונים ואחרונים, בלשון צחה ומדוקדקת, ובהרחבה כמו שצריך, מתוך הכנעה וענוה, ותן לי כושר דיבור וניסוח, כושר חידוש וחוכמה, ואכיר בין אמת לשקר וכך שאצליח בכל התורה כולה, ללמוד בעומק ובהבנה..."

בבוקר לפני התפילה כפי סדרי הישיבה, ואם בכדי לאמר את כל הסליחות כמו שאומרים מחוץ לישיבה אין לי ענין בכך, כיון שזה בלילה, והם ממחרים לגמור לקרוא הכל, ולי זה קשה כי אני לא יכול להתחבר לסליחה ע"י אמירה בעלמא, או שירה מהירה, אלא אני רוצה "לבקש" סליחה מה', ולכן אני יושב כאן לבד ומתרכז במילים לעשות תשובה אמיתית.

צניעות

במעשים טובים

אביאל הקפיד על נטילת ידים שחרית, ליד המיטה, והיה מניח ספל מים בתוך קערה ומכסה את המים בשקית נילון, יום אחד חזר לחדר כשבידו ספל מיוחד

שיש לו גם כיסוי, חברי החדר אחלנו לו שיתחדש, והנה למחרת ראינו שלא השתמש עם זה ואין הכלי בחדר, שאלנו אותו מדוע אתה לא משתמש עם מה שקניתי. אביאל התחמק בעדינות מלענות כהרגלו, ומאז שכחנו מהענין.

אחר פטירתו בא אלינו בחור משיעור א' שהיה חבר בקומת הפנימיה שלנו וסיפר שאביאל דיבר איתו עד כמה חשוב ליטול ידים ליד המיטה, ומספר אותו בחור שטען בפניו שקשה לקיים זאת משום שהמים לפעמים נשפכים ע"י שנתקלים בהם וכדו' וזה מלכלך את הרצפה, וכבר למחרת בא אלי אביאל ואמר לי שחפש בכמה חנויות בעיר, ומצא ספל מיוחד עם כיסוי כדי שהמים לא ישפכו, אז קניתי לך את זה במתנה בשביל שתקפיד בהלכה זו. כששמענו סיפור זה אז הבנו מדוע לא ענה לנו אביאל איפה הספל, ובאמת הוא עצמו הסתפק בספל הפשוט, אבל בשביל האחר הלך והשקיע "מכספו ומזמנו", ואף לא רצה לספר על כך כי את כל מעשיו הטובים עשה בצנעה, ולא רצה להתהדר בהם.

"פרי צדיק עץ חיים ולקח נפשות חכם"

(משלי יא, ל)

לא תתגודדו בנענועים ובמנהגים

משנה בסוכה לז: מבואר והיכן היו מנענעים בהודו לה' תחלה וסוף ובאנא ה' הושיעא נא דברי ב"ה, וב"ש אומרים אף באנא ה' הצליחה נא.

אר"ע צופה הייתי בר"ג ור' יהושע שכל העם היו מנענעים את לולביהן והם לא נענעו אלא באנא ה' הושיעא נא.

וצ"ב מדוע ר"ג ור' יהושע לא חששו שלא לשנות ממנהג העם משום האיסור של לא תתגודדו שלא לעשות אגודות אגודות.

הערוך השולחן בסי' תרנ"א ס"ק כב' כתב להוכיח מכאן שבמנהג שאינו חיוב גמור יכול כל אחד לעשות כפי מנהגו ואין בזה משום לא תתגודדו.

אבל בדברי החי"א כלל לב' סעיף לג' משמע שגם בזה שייך איסור אגודות אגודות א"כ לדידה חזרה קושיא לדוכתא.

הג"ר צבי פסח פראנק כתב לדקדק דכיון שמחלוקתם היא אם מנענעים באנא ה' הצליחה נא א"כ למה לא אמר בגמ' שהם לא נענעו באנא ה' הצליחה נא ולמה נקט בלשונו שלא נענעו אלא באנא ה' הושיעא נא.

ומכאן זה תירץ הגאון הנ"ל שר"ע אמר צופה הייתי היינו שהתבונן היטב בר"ג ור' יהושע שכשכל העם היו מנענעים את לולביהן ואמרו אנא ה' הצליחה נא הם לא נענעו אלא באנא ה' הושיעא נא, פי' הדברים

באופן שהוא מוכרח ומחויב בכך על כרחו וזהו דוקא באכילה דאל"כ יעבור באיסור דביטול עשה.

והשתא י"ל דאף המנ"ח אינו סובר שיש דין בפ"ע של איסור לאכול מחוץ לסוכה אלא כל חיובו זהו שהסוכה תהיה ביתו ומקום מגוריו ואינו מבטלו ומפקיעו מכך אלא בדבר הסותר את ענין המגורים,

וזהו הטעם שבאוכל בסוכה גזולה כיון שנמצא הוא בתוך הסוכה אין כאן סתירה והפקעה לשם בית דסוכה ואף שאין כאן קיום מצוה לגברא מ"מ אין כאן הפקעה לשם בית דסוכה.

ולפי הנ"ל י"ל דאפי' אם נאמר שמצוה הבאה בעבירה היא פסול בחפצא מ"מ אין זה פסול בשם סוכה שהרי הוא פסול כללי בכל המצוה וכיון ששם סוכה נשאר בה ע"כ ל"ח כמפקיע וסותר את מגוריו בסוכה. ומיהו לאחר דילפינן מקרא ד"לך" למעוטי גזולה הוא שם פסול מדיני הסוכה וחשיב כיושב בסוכה שיש בה פסול ועובר בביטול עשה.

ולפי כל מש"נ י"ל בדרך אפשר דאף המנ"ח יודה דיושב בסוכה בלא כונה למצוה הוא חסרון בשם המצוה דסוכה וחשיב כפסול וחסרון בדיני הסוכה וי"ל דהוי כיושב בסוכה פסולה וחשיב כמבטל עשה דשיבת סוכה ובפרט לפי מה שכתב הב"ח ריש הלכות סוכה שכשיושב בסוכה צריך כונה מיוחדת למען ידעו והוי דין פרטי במצות סוכה. ועי' עוד.

הרב שמואל שמש

כולל עטרת שלמה מודיעין עילית.

שריגים

עיניני זמנים ומועדים
מבוגרי הישיבה שליט"א

ישיבת סוכה בלא כוונה

כתב הבה"ל סי' ס' המתעטף בטלית ואינו מתכוין לשם מצוה הרי הוא כלובש בגד ד' כנפות בלא ציצית וחשיב מבטל עשה ומשום דקי"ל מצוות צריכות כונה וכל שלא נתכוין לא יצא יד"ח וע"כ עובר משום ביטול עשה. ויש להסתפק במצוות סוכה ביושב בסוכה בלא כוונה למצוה אם עובר משום ביטול עשה דמצוות סוכה. [ונפק"מ באופן שאין מוכח ממעשהו שעושה לשם מצוה וכגון שרגיל לאכול במקום זה אף בשאר ימות השנה, ובזה ליכא לטעמא דהחיי"א].

והנה בסוכה ט. ברש"י "לך" למעוטי סוכה גזולה והקשו התוס' ל"ל קרא והרי סוכה גזולה יש לפוסלה משום מצוה הבאה בעבירה. ומחדש המנחת חינוך {מצוה שכה} דמצוות סוכה חלוקה משאר מצוות שהרי אינו חייב לאכול כדי לקיים מצוות ישיבה בסוכה אלא שאם אוכל מחויב בסוכה והוי כמצוות ציצית דהוי מצוה קיומית, ובאופן שאוכל ואינו בסוכה מבטל מ"ע דשיבת סוכה אבל בסוכה גזולה אף דפסולה משום מצוה הבאה בעבירה מ"מ אינו נחשב כאוכל מחוץ לסוכה ואף שאינו מקיים בזה מצוה מ"מ אין כאן איסור של אכילה מחוץ לסוכה וזהו הטעם דהגמ' למדה מדרשה ד"לך" למעט סוכה גזולה לומר שנחשב כסוכה פסולה והוי כאוכל מחוץ לסוכה.

ולכאורה לפי חידושו של המנ"ח י"ל דאף באוכל בסוכה בלא כונה למצוה אף שאין בזה מצוה מ"מ אין כאן איסור של אכילה מחוץ לסוכה דסו"ס נמצא הוא בסוכה ואינו עובר משום ביטול עשה. ולכאורה אף בציצית יסבור כן ודלא כהבה"ל ובעצם חידושו

דהמנ"ח תמחו מכם פנים. א. בסברת הדבר יש לתמוה מהו ענין הממוצע הלזה שהרי אין ילפותא בפ"ע לאסור אכילה מחוץ לסוכה והוי רק מדין ביטול המצוות עשה וכיון שאין כאן מצוה על כרחך הוי ביטול המצוה. ב. ועוד מוכיח הגרשש"ק דמצוה הבאה בעבירה הוי פסול בחפצא וכדילפינן גזול דומיא דפסח וכמו שפסח הוי פסול בחפצא כ"כ גזול הוי פסול בחפצא ונחשיבו כיושב בסוכה פסולה דהוי ודאי ביטול עשה. {עי' שער"י ש"ג פי"ט}.

והנה בסוכה כח: ת"ר תשבו כעין תדורו מכאן אמרו כל שבעת הימים עושה אדם סוכתו קבע וביתו עראי כיצד היו לו כלים נאים מעלן לסוכה מצעות נאות מעלן לסוכה אוכל ושותה ומטייל בסוכה ומשנן בסוכה, וכ"פ הרמב"ם פ"ו ה"ה.

ובשו"ע סוף סי' תרלט נהגו שאין מברכים על הסוכה אלא בשעת אכילה. וצ"ב כיון דילפינן לכולהו מתשבו כעין תדורו למה אין לברך בכולהו. {ועי' רמב"ם פ"ו ה"ב, ועי' ביאור הגר"א שם וצ"ע}. ועוד יש להבין דהא לא מצינו שהמטייל ומשנן מחוץ לסוכה עובר משום ביטול מצות עשה וצ"ב למה אינו עובר משום ביטול עשה וכמו אוכל מחוץ לסוכה דהא חדא קרא לכולהו.

ונראה שאין חיוב המצוה מתחיל רק בשעה שאוכל אלא דכל שבעת הימים מחויב לדור בסוכה ולהתנהג בסוכה כביתו דכל השנה ולכן כל דבר דובר שעושה בה כביתו הוי תשבו כעין תדורו, ואולם אינו עובר משום ביטול העשה אלא באופן שעושה דבר הסותר למגורים של הסוכה וכגון אוכל מחוץ לסוכה הוי סתירה והפקעה למגורי הסוכה ורק בכך חשיב מבטל עשה, ומשו"ה אין לברך וציוונו אלא

שהאריכו בנענועים באופן שלא ירגישו והם היו עדיין באנא ה' הושיעא נא כשכל הציבור היו באנא ה' הצליחה נא, וא"כ מבואר שחששו גם בזה משום לא תתגודדו.

הרב ירוחם דרעי

כולל משכנות יוסף ב"ב

בדין חיוב הזכרת יעלה ויבוא בתפילה

ש לדון מה הדין בשבת חוה"מ באדם שהתפלל שחרית של שבת ולא הזכיר יעלה ויבוא שדינו מבואר בשו"ע ת"צ ב' שצריך לחזור אך בחזרתו התפלל תפילת שחרית של יום חול והזכיר בה יעו"י האם יצטרך לחזור ולהתפלל פעם נוספת תפילה כתיקונה או שדי כבר במה שהזכיר בתפילתו האחת שבת ובתפילתו השנייה יעו"י. ובפשטות נראה שזה תלוי במח' ראשונים במסכת ברכות דף כ"ו ע"ב שדנו בשכח לומר יעו"י במנחה של ר"ח וכבר הגיע זמן ערבית (שאינה של ר"ח) האם יתפלל ערבית שתיים כדין אדם ששכח להתפלל מנחה או א"צ להתפלל

והביאו התוס' שם ד"ה "טעה" דברי רבינו יהודה וז"ל אם טעה ולא הזכיר ר"ח במנחה לא יתפלל עוד בלילה דלמה יתפלל עוד הרי כבר התפלל תפילת המנחה מבעו"י לבד של ר"ח שלא הזכיר א"כ אין מרויח כלום אם יחזור ויתפלל במוצאי ר"ח הרי לא

יזכיר עוד ר"ח וי"ח כבר התפלל עכ"ל.

אמנם הרא"ש אות ב' הביא דברי חכמי פרובינצא דכיון שלא יצא בזו התפילה הוה ליה כאילו לא התפלל וצריך לחזור ולהתפלל ערבית שתיים ואף שאינו מזכיר של ר"ח.

ולכאוף נראה שנחלקו בגדר חיוב ההזכרה בתפילה האם הוא חלק מגוף התפילה ולהכי אם שכח ולא אמרו נחשב כמשנה ממטבע שטבעו חכמים בתפילה ולא יצא ידי חובת תפילה וכן סברו חכמי פרובינצא או דחיוב ההזכרה הוא תוספת שהוסיפו על התפילה ואינה חלק מהתפילה ולכן אף בשכח ולא הזכיר מ"מ ידי תפילה ודאי שיצא וזו סברת רבינו יהודה. ולפי"ז בנידוד צ"ל שלדעת רבינו יהודה היות ותפילת שבת יצא בתפילתו הראשונה, וחייב הזכרת המועד הזכיר בתפילתו השנייה א"כ לא יצטרך לחזור פעם נוספת.

אמנם לפי חכמי פרובינצא שס"ל דאם לא הזכיר את המועד נחשב כאילו לא התפלל א"כ לא יעילו לו שתי התפילות שכל אחת מהם חסירה ונחשב כאילו לא התפלל כלל ויצטרך לחזור פעם נוספת להתפלל תפילת שבת עם יעו"י (שור"ר בזכרון שמואל אות כ"ב שכתב מעי"ז)

אמנם נראה לומר דאף לחכמי פרובינצא מה שחייב לחזור ולהתפלל ערבית שתיים בשוכח יעו"י במנחה של ר"ח לא משום שתפילתו כמאן דליתא וכאילו לא התפלל אלא אפשר לומר דהיות ובשוכח

לומר חיוב הזכרה ויש לו עדיין שהות לתקן תפילתו ודאי שחייב לחזור ולהתפלל פעם נוספת עם הזכרה חיוב זה שמחויב להתפלל פעם נוספת מנחה יוצר לו חיוב תפילה חדש ולכן אף אם נאמר שתפילתו הראשונה נחשבת כתפילה וכל מה שחסר זה רק ההזכרה צריך לאומרו ע"י תפילה א"כ הרי התחייב תפילה נוספת ומשו"ה צריך להתפלל ערבית שתיים אף שאין מזכיר שם יעו"י שמ"מ הוא מחויב להשלים את אותה תפילה שנוספה לו.

ולפי"ז אפשר לומר שבנידון שלנו שהתפלל שחרית של שבת בלי יעו"י והתפלל גם שחרית של שבת בלי יעו"י והתפלל גם שחרית של יום חול עם יעו"י שלא יצטרך לחזור שהרי כאן ידי תפילת שבת יצא וגם הרי הזכיר את חיוב ההזכרה בתפילה א"כ יצא ידי חובתו ולא יתפלל פעם נוספת.

הרב דוד יוסף ביטון

כולל עטרת שלמה - משכן דוד

סוכה שאינה עומדת ברוח מצויה

ב סוכה דף כד עמוד ב' אמר רב אחא בר יעקב כל מחיצה שאינה עומדת ברוח מצויה אינה מחיצה ונפסק בשולחן ערוך (סימן תר"ל סעיף י')

שצריך לחזק את דפנות הסוכה עד שלא תהיה רוח מצויה מנידה אותם. ובבאר היטב הביא שנחלקו הפוסקים אם דין זה סיבה לפסול את המחיצה כיון שעומדת להתנוועע בכל רגע, או שהוא סימן לשיעור הנצרך לחוזק המחיצה. ונפק"מ מחיצה העומדת בתוך הבית בפני הספרים וכדו' שאין שם רוח מצויה כלל וכן לסוכה העשויה בין בנינים גבוהים, שהלק"ט מכשיר כיון שלא שולטת שם הרוח, וכן נוטה דעת החזון איש (בסימן נ"ב סק"ד) ואילו המגן אברהם פוסל כיון שלולי כותל הבית היתה זזה וכן נקט המ"ב (שם ס"ק מח') ולכאורה תלוי בזה מה שנחלקו המ"ב והחזון איש בסימן ע"ז סק"ג אם סגי בנידוד קל כדי לפסול את המחיצה, דהחזון איש סבר דבעינן שהיה בכח הרוח להביא לידי ביטול המחיצה שהוא ביותר מג' טפחים, ונראה דאזלי לשטתם אם הוא סיבה או סימן ודו"ק. והקשו האחרונים דנידון זה נחלקו כבר ר"ע ורבנן בסוכה כ"ג ע"א גבי העושה סוכתו בראש הספינה דמוקמינן לה באופן שיכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה ולא ברוח מצויה של ים, וקי"ל כר"ע [כמו שפוסק הרמב"ם בפ"ד מסוכה ה"ה] כיון שיכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה כשרה, ומוכח שהוא סימן לשיעור הנצרך לחיזוק המחיצה ולא אכפת לו שבפועל אינה יכולה לעמוד ומכח קושיא זו הכריע העמק ברכה (סוכה אות י"ט) כמגן אברהם שהוא רק סימן ודברי הלק"ט צע"ג.

איך סגולה פֿהתורה !איך תומכה פֿישוראל...

איך סגולה כסגולת התורה!

מימיהם של אבותינו לא פסקה ישיבה מהם.

יש בידך את הזכות להיות שותף בהמשך מפעלה הרצוף
של הישיבה הקדושה.
להיות שותף בהמשך קיומו של כלל ישראל.

24 שעות
1800-400-440

"הברכה היותר גדולה יש להשיג רק בעד החזקת תורה..."
(מורן החפץ חיים זיע"א)

ובפמ"ג הסתפק באם אין לו ביו"ט רק סוכה זו אי שרי לעלות בה דיש לדמותו למש"כ הרמ"א ריש סימן תקי"ד דשרי לכבות בית שנשרף ביו"ט אם אין לו מקום אחר לאכול דהוי תיקון מכשירי אוכל נפש דשרי ביו"ט והכי נמי לישתרי איסור השתמשות באילן לצורך אכילתו ביו"ט ובביאור ספיקו נראה דהנה זה פשוט שלא הותר לתקן מהמורות בדרכים ביו"ט כדי להגיע למקום אוכל וכל כיוצא בו דאין אלו מכשירי אוכל נפש אלא מכשירי האדם להגיע אל האוכל ומכל שכן דלא גרע ממכשירין דמכשירין ומימילא יש להסתפק איך לדון את העליה לאילן האם חשיב הכל כבית אחד וכולו כמקום אכילתו ושרי לתקנו ביו"ט או"ד רק מקום שאוכל בו בפועל חשיב מכשירי אוכל נפש ולא העליה אליו ויעוין שם דתלה דבריו במש"כ בתרומת הדשן דלר"י דפסיל כיון דסוכה דאינה ראויה ל"ז לאו שמיה סוכה פי' דאינה ראויה בשבת ודייק מינה דביו"ט שרי מטעם הנ"ל ואפשר דדיוק זה תלוי בצדדי הספק כפי המתבאר דאם הבית הוא אף העליה אליו הכל חשיב מקום אכילתו ומימילא לא שייך שהסוכה תהא ראויה בלא שיוכל לעלות אליה וזה חשיב שהסוכה עצמה אינה ראויה ז' ימים לאכול בה אבל אי לא חשיב הכל מקום אכילתו מימילא החשיבה התוה"ד במניעה מלעלות אליה ראויה לז' מצד הסוכה ולא איכפת לן במניעה לעלות אליה.

הרב יהושע יעקב
כולל עטרת שלמה - הליכות חיים

ולישב זה יש להקדים, דלכאורה סברת המגן אברהם צ"ב דהלא זה פשוט שהבונה סוכה בעמק או בין הרים, שהיא נידונה לפי הרוח שבמקומה ולא אמרינן דל עשירות קרנים מהכא, וא"כ מאי שנא מחיצה הנמצאת בין כתלים גבוהים המעכבים את הרוח שפסולה ולא דנים כפי מקומה דלכאורה אין סברא לחלק בין הרים גבוהים למחיצה בידי אדם ועוד לדבריו העושה מחיצה בתוך ביתו שבארצות הצפון יצטרך לעבות אותה כעובי הקיר כדי שתעמוד ברוח מצויה בחוף וזה תימה. ונראה לחדש דתרי גוונא רוח מצויה איכא א. רוח מצויה של אותו מקום, וזה כו"ע מודו שדין כל מחיצה נקבעת לפי הרוח שבמקומה כדק"ל כר"ע ב. רוח מצויה כללית שהיא רוח קלושה המצויה בכל מקום שהוא וסבר המגן אברהם שרוח זו היא סימן לשיעור חוזק המחיצה, ונפ"מ לעושה סוכתו בין מחיצות הסגורות היטב שאין בהם רוח, שצריך לשער שאם אינה יכולה לעמוד אפי' בפני רוח קלושה זו אינה מחיצה, אבל לשער ברוח שבחוף מודה המגן אברהם שאין צריך.

הרב יהודה יצחקי
כולל בית אבא מודיעין עלית

סוכה ע"ג אילן

ש"ו"ע סימן תרכ"ח סעיף ג' וז"ל עשאה בראש הגמל או בראש האילן כשירה ואין עולין לה ביו"ט. וטעמא משום דאסרו רבנן לעלות באילן ולהשתמש בו גזירה שמא יתלוש (רש"י)

אבלי יחיד עמי לך

**נטפי דמע אחר מיטתו של
הרה"ג ר' רפאל חלואני זצ"ל
בוגר הישיבה**

**נלב"ע בקיצור ימים ושנים מתוך יסורים
קשים לאחר מחלה ממושכת.**

הרה"ג ר' רפאל חלואני זצ"ל בוגר הישיבה נלב"ע בקיצור ימים ושנים
למגינת לב כל ידידיו, מתוך יסורים קשים לאחר מחלה ממושכת.

כבר כילד הכירו בצמאנו הגדול לתורה, בימי בחרותו בא
להסתופף בישיבה הק', ובלט בה באהבתו לתורה וביר"ש
ובמידות הטובות שהתורה נקנית בהם.

רבים מהבוגרים זוכרים את התמדתו ואת היראת שמים
המיוחדת שלו שבלטה והקרינה על כל בני החבורה.

לאחר נשואיו התגורר בשכונת נווה אחיעזר
בבני ברק והפליא את תושבי המקום
בשקדנותו הרבה. כאשר ההביל את עניני העולם
והשקיע עצמו בתורה שהיתה שירת חיו.

לפני כשנתיים התגלתה אצלו מחלה קשה וכאן
החלה תקופה שבה הוא הדהים את כל רואיו
בתעצומות נפש כאשר המשיך לשקוד על התורה
ולדקדק בהלכה וכן בזהירות מופלגת בכיבוד
או ואם. והכל מתוך ישוב הדעת ובטחון מופלא
והשראת שמחה על כל סביבתו.

לפני כחצי שנה חשבו הרופאים שנותר לו רק
שעה קלה והוא בשוב דעתו ביקש שיקראו
למנין וכמו"כ הכתיב רשימה של חובות שביקש
שיפרעו מכספו, ואמר וידוי בנינוחות שהדהימה
את הסובבים. ובאותו זמן הוזעקו מכריו
לתפילת רבים וב"ה הוא
התחזק וכעבור יומים הוא
שב לביהמ"ד ללמוד בניגון
הערב.

ראש ישיבת בית מדרש עליון הגאון ר' ירחמיאל
אונגרישר שליט"א והרב הגאון ר' אריאל בוקוולד
שליט"א והרב הגאון רבי יצחק ישעיה וויס שליט"א
רבה של שכונת נווה אחיעזר.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים ויהא למליץ
יושר על משפחתו ועל כל בני החבורה ועל כל כלל
ישראל ובילע המוות לנצח ומחה ה' אלוקים דמעה
מעל כל פנים. אמן.

"תדאג - כל החבורה"

בני החבורה מתגייסים לעזרת המשפחה אשר נשארה ללא תומך ומשען. המצוקה
העכשווית דורשת סיוע רב ומיד. המנוח רבי רפאל חלואני על תוכנית "כל ישראל ערבים"
תוכנית זו נועדה בעיקרה לעזור בהוצאות הגדולות של נישואי היתומים שנשארו ללא
תומך ועזרה. אבל במקרה הזה הוחלט ע"י הרבנים ובעידודו ובתמיכתו של מורינו ראש
הישיבה שליט"א להקים קרן מיוחדת באמצעות "קופת העיר" לצורך הוצאות השוטפות
של המשפחה.

מורינו ראש הישיבה שליט"א פנה במכתב לכל בוגרי הישיבה ובו כתב "חוב קדוש
לתמוך בבית, כדי שהאלמנה תוכל לנהל את הבית כשאיפתו זצ"ל, על מבועי תורה ויראה.
אבי יתומים יגמול בזה ובבא לכל המשתתפים במצווה גדולה זו."

**הקרן נקראת "קרן השקדן" מס' 1773 ב"קופת העיר"
ניתן למסור אצל הרבנים המקבלים של קופת העיר
או בטלפון 39-47-47 - 1800.**

יציאאת בשמה מתוך שקידת התורה

ללמוד בחשק רב. חבר אחר העיד ששמע אותו בשעה שהיה מתייסר מכאביו ממלמל "מי כמוך השם".

אמונה שלימה

היה אומר לאביו ואמו "תהיו שמחים אני בידיי של הקב"ה, מה שהוא רוצה הוא יכול לעשות בי, אל תשמעו לרופאים שמנבאים לכם שחורות, אני בידי של השם, אני מוכן כל מה שהשם רוצה לעשות בי".

בר"ח אב עקב ייסוריו הרבים הזריקו לו מורפיוס ובהשפעתו שכב מותש מכאבים ומנומנם אך ברגע שחש שבאו בני תורה לבקרו ונסוגו אחור, התחזק על מיטתו, והתחנן בפניהם שישארו, והתחילו לשיר איתו ביחד שירי אמונה, ונתן ידיו למשוררים, ושר בדביקות כרבע שעה "מה אשיב לד' כל תגמולוהי עלי".

...

אשריך רבי רפאל זצ"ל שגדלת בתורה ויצאה נשמתך מתוך שקידת התורה. ונפטרת מן העולם בשם טוב, וזכית לקדש שם שמים בהנהגתך.

היה מליץ יושר על הישיבה הקדושה שלמדת וגדלת שם לפסגות על רבניה וחכמיה שליט"א, תהיה מליץ יושר על כל חמשת ילדיך הנטיעות הרכות, שנטעת בהם אהבת תורה, אמונה, ומידות טובות. ויה"ר שיבולע המות לנצח, אמן.

יהא לו כח ללמוד שתי הפרשיות, גם יחד. כזה היה דקדוקו הנפלא בהלכה, ללמוד הלכה בעיון ולברר כל ספק.

פרישות מן העולם הזה

קיבל על עצמו לא לשתות שתי מתוקה בימי חול, איננו יודעים כוונתו בהנהגה זו אם הייתה למטרת פרישות מהעוה"ז, או להדגיש את מצוות "זכור יום השבת לקדשו" אף העידו שבימי חול לא נשכב בצהרים לישון על מיטה בימי בריאותו. רק על ספסל ורק בשבת נח בצהרים.

הכרת הטוב וכבוד הזולת

כמה כבוד רחש לכל אדם, ובטוב לבו דאג לכל מבקר שישתה, וכמה ברכות ברך כל יחיד, אף בער"ש האחרון לחייו התייחס לכל יחיד שבא לבקרו קטן כגדול, ואחד הילדים שבא לבקרו הרעיף עליו ברכות "שיזכה לעריבות ומתיקות בתורה".

תמיד היה מבקש סליחה מאחיות בית החולים שהוא מטריח אותם, והודה להם בחום ליבו, [אך היה מקפיד מאד לא להסתכל עליהם ומאד דקדק בשמירת העיניים].

קבלת היסורים באהבה

על אף ייסוריו הקשים, אף פעם לא התלונן, לא בכה. ותמיד היה שרוי בשמחה. ומספר החברותא שלו, כשהיה עובר עליו גל של ייסורים, היה ממלמל לעצמו "רק בשמחה" "רק בשמחה", והיה ממשיך

מסכתא שבת "כי לומדים אותה בכולל", מסכתא זבחים "כי הגר"ח קניבסקי שליט"א, אמר לו ללמוד", מסכתא ברכות שאהב לחזור עליה תמיד, ומסכתא חולין להרויח עוד משהו מן הצד... וכמה סיפורי מופת אפשר לספר על מסירותו לתורה, איך אחרי טיפולים קשים ומרים לא הלך הביתה לנוח, רק ישר לבית כנסת ללמוד! ויש להדגיש שכל זה לא נבנה אצלו דווקא בימי מחלתו, אלא כך היתה הנהגתו בימי בריאותו, ומי שחי בתורה מת בתורה! כמה מוסר השכל יש בזה.

אף האחיות שלא זכו עדיין לשמור תורה ומצוות, היו מבקשות מבני תורה שיבואו לדבר איתו בתורה, כי זה מחייה אותו ואחרי זה קל להם יותר לטפל בו. וכך העידה אשתו תבדל"א בימי מחלתו שרק התורה היא מרגיעה לו הכאבים ומשמחת אותו, עוד הוסיפה שמן השמיים גלגלו שילך לעולמו דווקא בבין הזמנים כדי לא לגרום ביטול תורה לחביריו וידידיו בני תורה.

דקדוק במצוות

כשהתקבצו סביבו עשרה אנשים, היה מבקש במתיקות "תעשו לי טובה האם אוכל להיות" שליח ציבור" לומר "קדושה". ואף בער"ש דברים האחרון לחייו, ביקש כדרכו בקשה זו, ובמאמצים גדולים לבש החליפה והכובע ועמד על רגליו - כשהוא מחובר לחמצן ולתרופות דרך הוריד - ופתח בתפילה ברוגע, במתיקות, ובשלווה, ואמר קדיש קדושה, היה זה מעמד של קידוש ה' ממש לכל הסובבים.

דקדוק ההלכה

היה מדקדק הלכה באופן מיוחד, ונביא סיפור אחד שיעיד על הכלל, בער"ש פרשת "קורח" התעורר לו ספק כיון שמרוב חולשה לא זכה ללמוד בשבוע שעבר פרשת "שלח", האם יש דין קדימה לפרשת "שלח", או שמא "חביבה מצוה בשעתה" ועדיף תחילה ללמוד פרשת "קורח"? מה עוד שמא לא

כל מי שזכה לבקר את השקדן הצדיק ר' רפאל חלואני זצ"ל בימי חוליו ובתוכם תלמידי חכמים מופלגים, היה נפעם ונדהם, מגדלות באמונה ובתפילה, מאהבת התורה אשר יקדה בו, מהיראת שמים ודקדוק במצוות, ודקדוק ההלכה, ומידותיו הנעלות, כל התכונות הללו היו ידועות מאז ומתמיד לכל מי שהכיר, אך בזמן מחלתו התנוצצו מעלותיו ביתר שאת ויתר עוז, לאין שיעור, וזכה לקדש שם שמיים ברבים.

שקידת התורה

כשחזר מהכולל שלמד בו "יום שלם" מחוץ לעיר, ביקש מאשתו תליט"א רשות שלא לחזור הביתה מיד, אלא מההסעה ילך ישר לבית כנסת ללמוד עוד שעה, ורק אחר כך יבוא לעזור להשכיב את הילדים. כמו כן ביום ששי הקפיד ללמוד עד קרוב עד קרוב לכניסת שבת, כי זה זמן שאחרים לא לומדים בו כ"כ.

ניצול הזמן ושקידת התורה שלו היו למופת, בהסעה לכולל היה לו חברותא ללמוד משניות, ואחרי זה למדו משנה ברורה כל חלק א' ורוב חלק ב' עם ביאור הלכה, ובער"ש קורח אמר לבני תורה שבאו לבקרו, שהיום סיים מ"ב חלק ב' שרובו למד בניצול זמן של חמש עשרה דקות בהסעה.

סיפר חמיו שיבלח"א ששבת אחת בהתארחו בביתו התקלקל המזגן ולא הצליח להירדם בלילה וכשראה שאף חמיו לא מצליח להרדם, אמר לו: "לישון קשה עם זיעה, אבל ללמוד אפשר... בא נלמד" וכך למדו כל הלילה עד אור הבוקר.

פעם ביקש ממנו החברותא אולי תצא לים או למקום יפה לנוח בבין הזמנים והרב רפאל זצ"ל ענהו "הכל הבל יש רק תורה" אף פעם לא יצא לשום חופשה קלה, פעם אחת ויחידה בתקופת בריאותו נסע בבין הזמנים לכותל. ותו לא!

בחדר שלו בבית חולים לא הסכים להכניס כל חומר שהוא "להעביר את הזמן", רק ספרי קדש,

**"וְנִתְּנִי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי
יָד וְשֵׁם טוֹב מִבָּנִים וּמִבָּנוֹת
שֵׁם אֶתֶן אֲתָן לֹו אֲשֶׁר
לֹא יִכָּרֵת:"**

"אשר שמה ישבו כסאות למשפט מושב הסנהדרין והזקנים
שם אתן לו מקום וזיכרון שם ר"ל שם יהיה מקומו ושם יזכר
לְטוֹבָה והוא דבר הטוב יותר מזיכרון הבא מבנים ובנות:"
(מצודת דוד ישעיהו פרק נו)

**בימי הזכרון ליקרים לך הקם להם שם ע"י תורה וברכות
לזכרם.**

**הנהלת הישיבה מאפשרת לרכוש ולהקדיש
ארוחות, שיעורים בישיבה, נר למאור - לעילוי נשמתם
כמו כן ניתן לרכוש לימוד תפילות וארוחות של מספר תלמידים
לע"נ, לרפואה והצלחה.**

לפרטים נוספים:

ניתן להשאיר הודעה במוקד ונשוב אליכם בהקדם

1800-400-440

"הברכה היותר גדולה יש להשיג רק בעד החזקת תורה..."
(מין החפץ חיים זיע"א)

נופש במושב בית חלקיה

✓ וילה פרטית

✓ סוכה

✓ בריכת ילדים

✓ מרחבי דשא ענקיים

✓ אטרקציות ופעילויות לילדים בסביבה

ניתן להזמין לאמצע שבוע, סופי שבוע, שבתות וחגים.

054-8441214

בית הסופר

ספרי תורה תפילין ומזוזות ע"י סופרים ת"ח

בדיקה ותיקון מכל רחבי הארץ והעולם

טל. 03-5700123

”ודא צריך למודעי כי כך
צריכה להיות צורתה של ישיבה -
”מרתף גדול של יין”

שכל מי שרק דורך על סף דלת הישיבה,
צריך להשתכר מז הריח החריף והגודף
של תורה שישבה הק' מלאה ממנו.”

הגרש רוזבסקי זצ"ל

הכרם
ניחוחות מבית היין

בטאון קהילת בית שמעיה

י"ל ע"י

**איגוד
הבוגרים**
שע"י ישיבת
בית שמעיה

ת.ד. 631 בני ברק

טל. 03-5779941